

Claus Jørgensen

SKA' VI DANSE

Danske folkedanse

I

EDITION WILHELM HANSEN

INDHOLDS-OVERSIGT.

INDLEDNING, OPSTILLINGER..	side 3
FATNINGER.....	side 4
KÆDE, RÆKKE, KVADRILLE....	side 5
TRIN, PARVIS OMDANSNING (Generelle bemærkninger)	side 6
DE ENKELTE TRIN.....	side 8-11
HVOR KOMMER VORE DANSE FRA? (Historisk oversigt ved Gitta Birkefeldt Møller)	side 12
NOTER TIL DANSELEDEREN....	side 14
STIKORDS-REGISTER.....	side 16
14 DANSKE FOLKEDANSE..	side 17-31
OVERSIGT OVER DANSENE.....	side 32

N.B.: EN STJERNE * ved et danseudtryk angiver, at udtrykket ikke er almindelig brugt, eller, i en del tilfælde, overhovedet ikke bruges i dansk folkedans (men måske vil være velkendt for mange i forbindelse med udenlandske danse).

FORORD:

"SKA' VI DANSE-serien" er ikke blot henvendt til alle, der kan lide at danse, men også til det stigende antal musik-, gymnastik- og fritidspædagoger, som benytter folkedans i undervisningen, hvadenten det nu er opbygningen af elevernes sans for det rytmisk-musikalske, det rytmisk-bevægelsesmæssige, det kulturelle, det sociale eller det underholdende aspekt, der skønnes at være det væsentlige.

(Tidligere udkommet i serien: Claus Jørgensen: SKA' VI DANSE jugoslaviske folkedanse I - III, 3 hefter med beskrivelser, noder m.v. til ialt 19 danse; indspillet musik foreligger)

Dette hefte henvender sig til alle, der gerne vil danse, og vide noget om, DANSK FOLKEDANS. Jeg har forsøgt at forklare og ordne alle begreber og fagudtryk så de vil kunne forstås også af pædagoger og andre interesserede, der ikke tidligere har beskæftiget sig med folkedans.

På bredere sigt håber jeg at kunne medvirke til, at så mange som muligt bliver revet ud af den traditionelle vildfarelse, gående ud på, at dansk folkedans skulle være en sej og gumpe-tung, verdensfjern og selvhøjtidelig fanatiker-syssel med det, at give danseopvisning i folkedragter som sit eneste formål....., og erkende gennem egen oplevelse, at dansk folkedans ikke blot er sprællevende, fuld af humør og fortryllelse og utrolig rig på muligheder, men at den også er din og min dans.

Hjertelig tak til alle, der har hjulpet mig såvel fagligt som praktisk ved udarbejdelsen af dette hefte, specielt til Gitta Birkefeldt Møller og Inga Møller for kritisk gennemlæsning af manuskriptet, samt til Ellinor Brøndum, der har tegnet noder, vignetter og monteret.

Kort efter århundredskiftet begyndte man systematisk at optegne den umådelige skat af danse, som trivedes i den danske almue hovedsagelig i tidsrummet 1750 - 1850, og som nu var på vej ind i glemmebogen.

Hvor mange danske folkedanse fra dette tidsrum, der efterhånden er fundet frem, er det svært at give noget tal på. Udover de op mod 800 danse og dansevarianter med tilhørende melodier, som "FFF" (FORENINGEN TIL FOLKEDANSENS FREMME) har udgivet, ligger der talrige andre varianter i FOLKEMINDESAMLINGENS arkiver.

Mens ca. 18000 medlemmer af LANDSFORENINGEN DANSKE FOLKEDANSERE i over 200 lokalforeninger altovervejende baserer deres aktiviteter på den uvurderlige indsats, FFF har ydet gennem sine udgivelser af de gamle danse, er der andre, der i direkte tradition holder fast ved et (forholdsvis lille) antal danse, der gennem slægtled har været brugt på forsamlingshusballe m.v. i den pågældende egn. Denne form for folkelig dans kaldes for GAMMELDANS eller TRADITIONSDANS, og blomstrer nu om dage i de såkaldte FOLKEMUSIKHUSE.

SELVE DANSENE udføres næsten alle med en partner, og den "parvise omdansning" er et karakteristisk element. Bortset fra RÆKKEDANSENE, danses der rundt i salen eller rundt i mindre kredse.

Mens nogle danse er rene pardanse, hvor man kun danser rundt med sin partner, foregår størstedelen af dansene på den måde, at der udover den parvise omdansning indgår bevægelsesmønstre, der involverer alle kredsens medvirkende i en fælles figur som f.eks. STOR KREDS, KÆDE m.v.

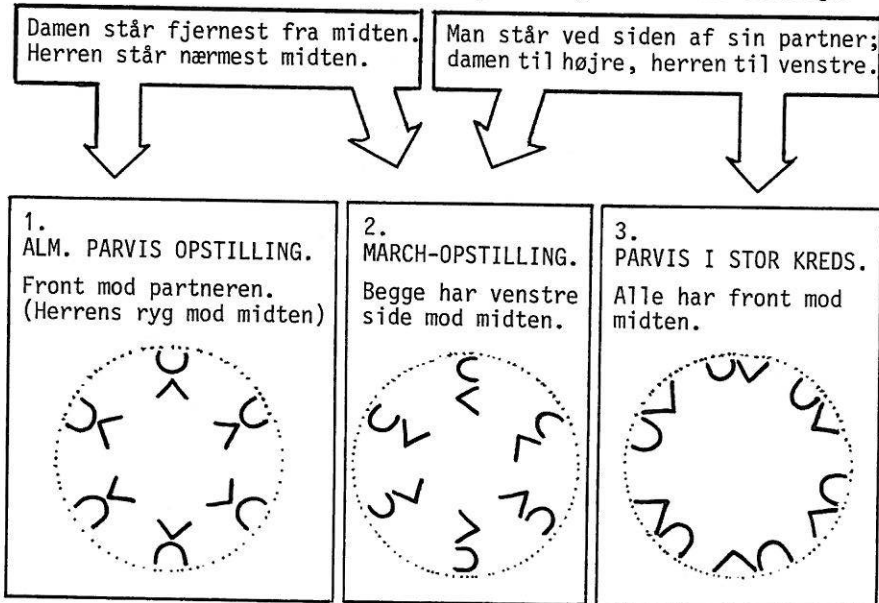
DANS OG MUSIK. Mens der er mange forskellige polka-, valse- og hopsamelodier, er de lidt mere kompliceret sammensatte danse inden for samme egn som regel knyttet til én bestemt melodi (men udover egnsgrænserne kan man godt finde vidt forskellige danse til tydeligt beslægtede melodier og omvendt), og bortset fra en del pardanse, hvor dansen nås flere gange igennem på ét "musikvers", kan man generelt slå fast, at "dansevers" og "musikvers" har samme længde og følges ad.

DANSENE NAVNE er et stort og tildels udforsket kapitel. Selvom dansenes navne i visse tilfælde synes forståelige nok (de kan f.eks. være opkaldt efter en person eller efter opstilling, trin eller andet karakteristisk indhold) advares man generelt mod at slutte sig til noget om en dans ud fra dansens titel, f.eks. er der ikke ret mange "seksture", der har 6 ture. I visse tilfælde røber navnet måske noget om en oprindeligere og mere kompliceret skikkelse af dansen, i andre tilfælde er navnet måske bare "lånt" fra en anden dans. Påfaldende mange navne på danse (og på trin) røber dog, at vore forfædre ikke har været bange for at vedkende sig i hvor høj grad, man dyrkede det udenlandske. Her vidner særlig mange navne om inspiration fra Tyskland.

Vore forfædres fantasi m.h.t. at lave "egne versioner" af udenlandske modestrømninger, mixe dem med ældre danse, lave om, udbygge eller forenkle efter lyst og behov (eller svigtende hukommelse; dengang havde man jo ikke dansene nedskrevet) kan vi i dag takke for en righoldig skat af GAMLE FOLKEDANSE.

OPSTILLINGER.

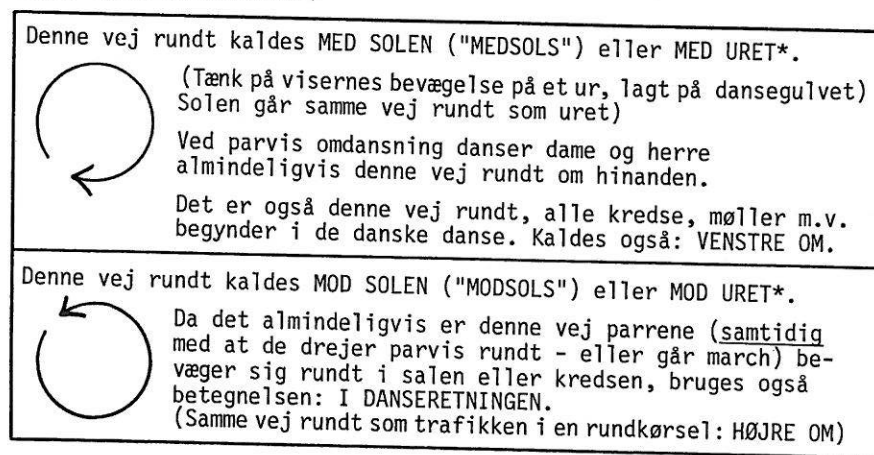
De 3 almindeligste (start-)opstillinger fremgår af denne oversigt:

∩ angiver DAME, ^ angiver HERRE; buen/spidsen viser frontretningen.

MED OG MOD SOLEN.

Man kan bevæge sig den ene eller den anden vej rundt om sig selv - eller rundt om hinanden:

FATNINGER m.v., som bruges af TO, der danser sammen.

A. "NÆRFATNINGER"* (Man står tæt sammen, med front mod hinanden):

ALMINDELIG (PAR)FATNING. Herrens højre hånd om damens liv (midt på ryggen, lige over bæltestedet).

Damens venstre hånd "bagfra" ind over herrens skulder.

De to frie hænder fattes i skulderhøjde; armene let bøjede.

LIVFATNING (PARVIS). Begge herrens hænder om damens liv.

Begge damens hænder på herrens skuldre.

Kroppene let tilbageledede; armene nærmest strakte.

B. ÆNHANDSFATNINGER:

ALMINDELIG FATNING = MARCHFATNING* = PROMENADFATNING*. Stående ved siden af hinanden holder man hinanden i nærmeste hånd; som regel med bøjede arme (W-FATNING*). Par: Damens venstre i herrens højre hånd.

HØJREHANDSFATNING. De to dansere tager hinanden i højre hånd; ofte med bøjede arme. Skal de bevæge sig rundt om hinanden bruges ofte udtrykket HØJREHANDS MØLLE (Jævnfør ÆNHANDS MØLLE, næste spalte).

VENSTREHANDSFATNING og VENSTREHANDS MØLLE tilsvarende.

ARMKROG. Stående ved siden af hinanden, med front vendende hver sin vej, hægter man sig ind i hinandens stærkt bøjede højre eller venstre arm.

C. TOHANDSFATNINGER:

ALMINDELIG FATNING. Man tager hinanden i begge hænder uden at krydse armene, der er let bøjede.

TOMMELGREB. Man tager med bøjede løftede arme fat om hinandens tomler.

FORLÆNS KORSGREB. Man tager hinanden i begge hænder med krydsede arme; ofte som TOMMELGREB. Højre hånd i højre, venstre hånd i venstre.

SIDEVENDT KORSGREB = KRYDSFATNING FORAN* = SKØJTEFATNING* = SKUBKÆDE*. Med FORLÆNS KORSGREB stiller man sig ved siden af hinanden.

RYGKORSGREB = KRYDSFATNING BAGVED*. Stå som SIDEVENDT KORSGREB, men med de krydsede hænder bag ryggen.

RYGGREB. Stå og start som HØJRE ARMKROG, men tag nu fat med højre hånd i partnerens venstre hånd bag dennes ryg.

DO SI DO* = DOS A DOS* er ikke dansk og ej heller en fatning, men er alligevel så brugt, så den må med her: Man starter med front mod hinanden, går lidt forbi hinanden (som regel højre skulder forbi højre skulder), går lidt sidelæns (til højre) bag hinandens ryg, og går derpå baglæns forbi partneren (venstre-skuldrene forbi hinanden) tilbage på plads. (Ingen drejning; uændret frontretning under hele figuren)

FATNINGER og BEVÆGELSESMØNSTRE, som bruges af dansere i kredse.

STOR KREDS betyder bare, at alle de, der danser sammen, deltager

(I modsætning til f. eks. DAMEKREDS, hvor kun damerne danser).

Angives ikke andet, har alle hinanden i hånden. Selvom der normalt ikke er faste traditioner for, om armene skal hænges : V-FATNING*, eller være bøjede : W-FATNING*, tilstræber man en vis ensartethed, ligesom det er gjort til skik, at man starter med at holde partneren i hånden, og først, når musikken begynder, tager fat i den FREMMEDE danser = CORNER*.

SKULDERFATNING*. Man tager fat om hinandens (nærmeste) skulder.

DOBBELTKREDS = KRYDSFATNING FORAN*. Læg højre hånd foran højre nabos mave. "Stik" venstre hånd ind foran venstre nabos mave, og tag fat i den (nabo-naboens) højre hånd, som ligger der. Som regel skal højrearmene ligge øverst. (Men i nogle danse skal f.eks. alle damernes arme ligge øverst. Her er det nemmest, hvis først alle damerne tager håndfatning, hvorpå herrerne stikker deres hænder "ind under" og foran damerne.)

LIVFATNING = KRYDSFATNING BAGVED* = "GUE VENNER-FATNING". Læg højre hånd bag på højre nabos liv, og tag med venstre hånd fat om det håndled, der ligger bag venstre nabos liv (højre arme normalt øverst). Bemærk, at ifølge dansk folkedansetradition må damer "anstændigvis" ikke tage mænd om livet. I blandede kredse lægger damerne derfor i stedet hænderne på mændenes nærmeste skulder.

GASEGANG. Man går forlæns rundt i en kreds uden fatning og klapper i takt.

ÆNHANDSMØLLE. HØJREHANDSMØLLE bruges, når man (ofte 4 dansere) bevæger sig rundt efter hinanden i retning MED SOLEN . Højrehåndstommel-fingrene mødes ("stikkende" i vejret), og de øvrige fingre lukker sig om "bagmandens" håndryg. Ved HURRETRIN, hvor centrifugalkraften kræver et fastere greb, tager man med højre hånd fat om "bagmandens" håndled, mens man med venstre hånd tager fat om "formandens" højre overarm. (Undgå her forveksling med f.eks. amerikanske danse, hvor man oftest tager højrehåndsfatning om "formandens" håndled.) Ved bevægelse i retning MOD SOLEN bruges naturligvis den tilsvarende VENSTREHANDSMØLLE.

TOHANDSMØLLE bruges kun af 4 dansere. Her tager først 2 modstående dansere hinanden i hænderne med ALMINDELIG TOHANDSFATNING. De 2 andre dansere tager nu samme fatning, men gør det ved at stikke højre arm ned og venstre arm op gennem "hullet" (dannet af de 2 første danseres arme). Alle har således højre arm øverst. Armene strækkes.

Et par "færdelsesregler": Ved vendinger, f.eks. når man drejer sig ind på plads, undgår man at komme til at vende ryggen til partneren. Hvor dames og herres bane krydser hinanden, har damen "forkørselsret".

^{Kæde} par, ligger alle på en linje og gøre med "KÆDEDANS", men betegner en bevægelse rundt i kredsen, ud og ind mellem hinanden (som en kæde:). Almindeligvis går alle damer MED SOLEN , og herrer MOD SOLEN . Alle vender sig mod og giver højre hånd til PARTNEREN ("goddag!"). (Den frontretning, man nu har i kredsen, bibeholdes hele kredsen rundt) Gå forbi PARTNEREN (venstre om: "venstrekørsel") Giv venstre hånd til den næste danser, du møder, og slip samtidig højrehåndsfatningen med partneren. Gå forbi den næste danser (nu højre om: "højrekørsel").

Bliv ved med skiftevis at give højre og venstre hånd: Partneren (= 1. danser) + 3., 5., 7. danser osv. får alle højre hånd. Den 2., 4., 6., 8. danser osv. man møder, får alle venstre hånd.

Sørg for at slutte kæden med at give højre hånd; det mindsker risikoen for, at nogen kommer til at stå uden partner.

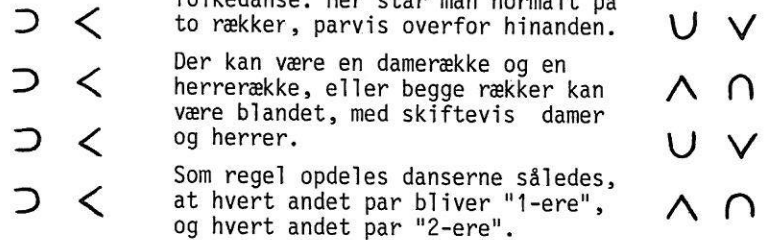
Ved 2- og 4-pars-kredse afsluttes kæden ("automatisk") hos partneren.

HALVKÆDE betegner en måde, to par, der står over for hinanden, kan bytte plads på. Her starter alle med at give højre hånd til den FREMMEDE danser, der står overfor.

Gå forbi den fremmede ("venstrekørsel"). Giv venstre hånd til partneren og slip højrehåndsfatningen m. "FREMMEDE". Herren lægger nu sin højre hånd på sin dames liv, og fører, drejer hende 1/2 omgang rundt, ind på hendes nye plads (hvor FREMMEDE stod før), samtidig med, at han selv "bakker" ud på sin nye plads v. damens side.

Hertil bruges som regel 8 gangtrin. På yderligere 8 trin returnerer parrene til deres oprindelige pladser.

RÆKKEOPSTILLING bruges i RÆKKEDANSENE, der udgør ca. 10% af de danske folkedanse. Her står man normalt på to rækker, parvis overfor hinanden.

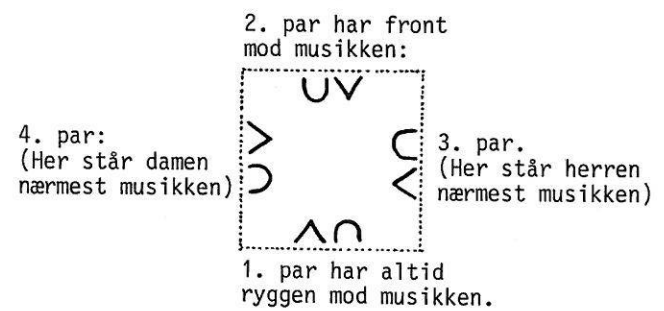
Den ende af salen, hvor musikken kommer fra, kaldes FRONTEN, og parret nærmest FRONTEN starter normalt som "1-er-par".

I løbet af ét "vers" danser hvert 1-er-par sammen med det efterfølgende 2-er-par. Her kan f.eks. KREDS, KÆDE eller MØLLE indgå. Verset slutter med, at 1-ere og 2-ere har byttet plads således, at alle 1-ere har bevæget sig en plads BORT FRA FRONTEN, mens alle 2-ere er kommet en plads OP MOD FRONTEN.

Man kommer således for hvert vers til at danse med et nyt par, og når man er nået til én af rækkens ender, står man over, dvs. vender ét vers, skifter nummer og går derpå ind i dansen igen, nu med bevægelse den modsatte vej gennem rækken.

I nogle af denne type rækkedanse bruger man at "bøje enderne sammen" til en en dobbelt kredse. Her bliver der ingen, der skal stå over eller skifte nummer. 1-erne er her de par, der bevæger sig rundt I DANSERETNINGEN. 2-erne bevæger sig modsat vej rundt.

KVADRILLE. I nogle danse kan der være et vilkårligt antal par i kredsen, mens andre danse er specifikt 2- eller 3-parsdanser. Langt hyppigst forekommer dog KVADRILLEN, hvor der er 4 par i en "kvadratisk" kredse, opstillet og nummereret således:

PAS PÅ: I visse andre lande bruges andre nummereringer

BEMÆRK: Hver danser har sin:

PARTNER på den ene side,
 CORNER* = FREMMEDE DANSER på den anden side,
 MODSTÆNDE DANSER lige over for sig.

Damernes PARTNER, CORNER og MODSTÆNDE er alle herrer.
 Herrernes - - - - - damer.

Med uvante dansere, der helst skal kunne se lederen hele tiden, kan en del af de danse, der ifølge overleveringerne danses i kvadrille, 2- eller 3-parskredse, til indøvelsesbrug udmærket udføres i én stor kredse med et vilkårligt antal par. (Hvor der er KÆDE, må man i så fald acceptere partnerskift).

Formen, opbygningen af 2-pars, 3-pars og kvadrille-danse er typisk:

- En a-del, der altid starter med STOR KREDS MED SOLEN.
- En b-del, der rummer dansens karakteristiske trin og mønstre. Udføres i kvadrilledanse først af 1. og 2. par sammen, derpå af 3. og 4. par sammen. Kaldes OPFØRINGEN.
- En c-del + evt. flere dele, der kan indeholde flere karakteristiske trin og mønstre, meget ofte KÆDE, nu og da parvis omdansning.

Gentagelserne af a-delen i de følgende vers kaldes TURE. Disse består som regel af den første a-dels trin, danset i forskellige "standardformationer", som f.eks. "énhånds damemølle", "tohånds herremølle", "damekreds med livfatning" o.s.v.

Mens a-delen således ændrer sig fra vers til vers, forbliver dansens øvrige dele uændrede gennem alle versene.

Tilsvarende, omend enklere, er danse med mange par i kredsen opbygget. Her er a-delen uændret, evt. fra og med 2. tur.

Der er naturligvis en del danse, der ikke følger disse formskemaer.

TRINNENE

Mens et TRIN i almindelig sprogbrug betyder et SKRIDT, betyder det i dansesprog ofte en kombination af 2, 3 eller flere fodbevægelser i et bestemt mønster.

I trinoversigten på de følgende sider gengives de mest brugte trin i dansk folkedans + enkelte andre trin til sammenligning.

Trinoversigten er ordnet efter skridt-antal. Med "skridt" menes enhver fodflytning, der flytter kropsvægten fra den ene fod til den anden.

Trin, der består af 1 skridt samt 1 skridt + 1 hink.....:	side	8
- - - 2 skridt.....:	-	9
- - - 3 skridt.....:	-	10
- - - 3 skridt+1 hink samt andre trinmønstre:	-	11

Alle trin vises først med højre-fods begyndelse, som "HØJRETRIN"*. Derpå gentages de som VENSTRETRIN* - ligesom "i praksis". Dette gælder dog ikke trinnene på side 9 samt MENUET- og FÆRØ-TRIN.

Trinoversigten er ikke progressiv m.h.t. vanskelighedsgrad.

MED HVILKEN FOD ?

Der er forskellige regler for, hvornår man bruger hvilken fod. I nogle tilfælde er de ikke særlig stramme (modsat f.eks. balkandanse), i andre tilfælde kolliderer de med hinanden med det resultat, at man (oftest damen!) må foretage et lille fodskift, et OMRÆDNINGSTRIN.

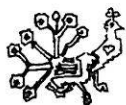
I kredse (der jo altid starter MED SOLEN = venstre om) startes naturligt med venstre fod. Dette gælder dog ikke almindelige HURRETRIN og MENUETTRIN, der altid begynder med højre fod.

I parvis omdansning begynder man med hver sin fod; som regel damen med højre fod og herren med venstre fod. Damens højre og herrens venstre fod kaldes under ét for FORRESTE FOD; det er nemlig den fod, der vender frem I DANSERETNINGEN, når parret står i udgangsstilling til den parvise omdansning.

I MARCHopstilling (f.eks. v. TYROLERTRIN) starter man med de samme fødder. Disse er nu yderst i forhold til parret, hvorfor man her også bruger betegnelsen YDERSTE FOD eller UDVENDIG FOD.

Tilsvarende er fællesbenævnelserne for damens venstre og herrens højre fod: BAGESTE FOD, INDERSTE FOD eller INDVENDIG FOD (= den fod, der vender IND mod "hinanden" i marchopstillingen).

Ellers bruger man den "mest praktiske" fod. Hvis man f.eks. efter 16 GANGTRIN i KÆDE skal have HURRETRIN (der jo skal være med højre fod), kan man lige så godt begynde kæden med højre fod for at undgå at skulle TRÆDE OM.

"DANSEHIEROGLYFFER"

For at give et bedre overblik er trinbeskrivelserne suppleret med "dansehieroglyffer", et letfatteligt notations-system for dansetrin, som kort skal forklares her:

I systemets enkleste udformning, hvor det blot skal bruges "stenografisk" eller til at angive trin i forhold til et nodebillede, noteres et "skridt" med én eller anden slags streg:

Skridt, sidelæns: — ; forlæns: | ; forankrydsende: } ; samlende: c

Hæftes "stregen" på venstre eller højre side af tegnet for en danser: \mathcal{L} , kan man se, hvilken fod, der er tale om, samt bevægelsesretningen. Eks:

\mathcal{L}	Træd frem på venstre fod.	Trinnene er her vist med front mod kredsmidten.	\mathcal{L}
\mathcal{R}	Kryds højre fod ind foran venstre.		\mathcal{R}
\mathcal{L}	Træd til siden med venstre fod.	m. front mod højre noteres de sådan:	\mathcal{L}
\mathcal{R}	Saml højre fod ind til venstre.		\mathcal{R}

En prik angiver, at foden flyttes uden "vægt"; foden rører blot gulvet. To prikker angiver "løftet fod", at foden svinges. Eks.:

\mathcal{L}	Højre fod rører gulvet bagved.
\mathcal{L}	Venstre fod samler uden vægt.
\mathcal{L}	Højre fod svinges fremefter.

Et lighedstegn = angiver et hop; som regel på "samme" fod, dvs. et "hink". Et kors + angiver, at man venter, bliver med vægten på samme fod. Mellemtingen mellem = og +, overstreget lighedstegn \neq , angiver et "hink, der ikke slipper gulvet", en fjedring, evt. bare knæbøjning.

$\neq\mathcal{L}$	Hink på venstre fod.
$\neq\mathcal{R}$	Hink på højre fod og sving samtidig venstre fod ud til siden.
\neq	Hop på samlede fødder.
$+\mathcal{L}$	Bliv stående med vægten på venstre fod.
$\neq\mathcal{R}$	Fjedr på højre fod (fjedringen foregår naturligvis i knæet)

En trekant Δ betyder APPEL ("stamp"). Både Δ , =, +, \neq , \cdot og : kan hæftes på \mathcal{L} eller stå alene til "stenografisk brug".

Enkeltvise eller parvise omdrejninger angives med en stiplet linie, der slutter i en cirkelbue. Eks.: $\frac{1}{2}$ omdrejning MED SOLEN:

En udførligere gennemgang af dette notations-system, der viser, hvordan flere detaljer kan noteres, er fremstillet på de sidste seks sider i "SKA' VI DANSE jugoslaviske folkedanse I" af Claus Jørgensen (MH 1977)

Der er visse træk ved den parvise omdansning - og indstuderingen af den -, som er fælles for

POLKA, HOPTRIN, VALS, HOPSA og SVEJTRIT.

Trinoversigtens forklaring af de enkelte trin forudsætter, at man har sat sig ind i følgende, generelle anvisninger:

Indøvningen foreslås rent praktisk opdelt i 3 STADIER:

STADIUM 1: Forøvelse i kreds, evt. på række, uden drejning.

Bemærk, at man veksler mellem to trin, der er forskellige på den måde, at de begynder med hver sin fod:

HØJRETRIN*, der begynder med højre fod, og
VENSTRETRIN*, der begynder med venstre fod.

Trinnene i STADIUM 1 kan ikke blot bruges som separate forøvelses-trin; de kan også bruges "inde i" dansene som en foreløbig erstatning for den parvise omdansning, der jo ellers nok kan få manganen en nybegynder til at tabe modet.

Forøvelsestrinnene udføres da:

enten i kreds (evt. på en lang række) med alm. håndfatning.
(Sådan foregik forresten al dans i Danmark, indtil den "parvise mode" trængte ind i landet sidst i 1500-tallet)

eller parvis, i marchopstilling, med bevægelse I DANSERETNINGEN.

I så fald begynder:

damen (der står fjernest fra midten) med et HØJRETRIN, og
manden (der står nærmest midten) med et VENSTRETRIN.

Omdansningstrin, specielt VALS og HOPSA, der på denne måde bruges til at danse "ligeud" med, kaldes med en fællesbetegnelse for TYROLERTRIN.

STADIUM 2: Forøvelse i kreds, med drejning om sig selv.

Udgangsposition: Alle står i FRONTPOSITION*, hvormed her menes: Med front mod kredsens midte.

Højre fod starter nu med et HØJRETRIN*, på hvilket man drejer $\frac{1}{2}$ omgang , så man kommer til at stå med ryggen mod kredsens midte: i RYGPOSITION*.

Venstre fod tager nu et VENSTRETRIN, på hvilket man fortsætter sin drejning $\frac{1}{2}$ omgang , så man atter kommer til at stå i FRONTPOSITION.

De to trin gentages naturligvis mange gange på skift:

Når man er i FRONTPOSITION, tager man et HØJRETRIN, når man er i RYGPOSITION, tager man et VENSTRETRIN.

STADIUM 3: Selve den parvise omdansning.

Udgangsposition: Damen står i FRONTPOSITION.
Herren stiller sig ind foran damen, i RYGPOSITION.

Man tager ALMINDELIG FATNING, starter evt. med TOHANDSFATNING, for i langsomt tempo og med store skridt bedre at kunne overskue sine fodplaceringer. Til SVEJTRIT er LIVFATNING dog bedst.

På det første trin drejer damen sig $\frac{1}{2}$ omgang fra sin FRONTPOSITION til RYGPOSITION med et HØJRETRIN.
Samtidig drejer herren, der starter i RYGPOSITION, sig $\frac{1}{2}$ omgang med et VENSTRETRIN for at komme ud i FRONTPOSITION.

Herved har de sammen drejet $\frac{1}{2}$ omgang og byttet plads.

På det andet trin sker det samme, udført af modsatte personer:

Damen tager VENSTRETRIN for at komme fra RYG- til FRONTPOSITION.
Herren tager HØJRETRIN for at komme fra FRONT- til RYGPOSITION.

Hermed er parret så kommet 1/1 omgang rundt og er tilbage i udgangspositionen.

Samtidig har de bevæget sig lidt frem i danseretningen.

Dametrin og herrettrin er med andre ord de samme, men udføres blot forskudt på den måde, at når den ene part tager et HØJRETRIN, tager den anden part samtidig et VENSTRETRIN, og omvendt.

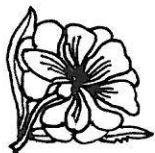
Musikken svarer altid til et lige antal trin.

1., 3., 5. osv. (ulige) trin er HØJRETRIN for damen og VENSTRETRIN for herren.
2., 4., 6.....sidste trin er VENSTRETRIN for damen og HØJRETRIN for herren.
At danse omvendt, på tværs af dette mønster (ved f.eks. at komme for sent igang) kaldes at være i MODTAKT eller MODFASE*.

Bemærk denne forskel på HØJRETRIN og VENSTRETRIN (gælder ikke polka):
Mens HØJRETRINNET starter med, at man nærmest med en lille fodflytning stikker sin højre fod ind mellem partnerens ben, starter VENSTRETRINNET med, at venstre fod, med en stor bevægelse, nærmest "kravler" rundt om partneren. VENSTRETRINNET er således den "drivende kraft" i omdrejningen.

Man kan også dreje parvis den modsatte vej rundt om hinanden . Det kaldes at danse "AVET OM", men bruges i øvrigt ikke så hyppigt. Også her bevæger parret sig normalt I DANSERETNINGEN salen rundt.

Såvidt den "kontante" beskrivelse af parvis omdansning. Men vær opmærksom på, at specielt her indgår mange elementer, som kun yderst vanskeligt lader sig beskrive. Husk derfor: Man kan kun rigtigt lære det ved at danse med dem, der kan. Gå derfor til bedstefar/mor eller i en folkedanserforening, - og tro ikke, at det kan klares med ét besøg!

TRIN, der består af 1 "SKRIDT".

GANGTRIN og LØBETRIN behøver næppe nogen forklaring. Dog skal det af hensyn til musikpædagoger, der bruger betegnelserne "gangnoder" og "løbenoder", understreges, at løbetrin ikke nødvendigvis behøver at være hurtigere end gangtrin. Den grundlæggende forskel ligger i, at man ved gang sætter et strakt ben i gulvet, mens løbetrin foregår med let bøjede, fjedrende knæ.

I hieroglyfsystemet er det nok at antyde trin-"måden" i den første hieroglyf:

2 GANGTRIN: 2 LØBETRIN:

Læg mærke til at "8 gangtrin til venstre og 8 gangtrin til højre" faktisk udføres : 9 gangtrin til venstre og 7 gangtrin til højre (for at overholde et regelmæssigt fodskift og undgå en klodset vending).

APPÉL betyder et "trampende skridt": (Her vist udført men det kan også betyde et "stamp" i gulvet, uden vægt: "på stedet")

VIPPETRIN. Hop ned på den ene fod og sving samtidig den anden fod ud til siden. 2 VIPPETRIN:

SVEJTRIT = TOTRIN kan enklest beskrives som gangtrin, med hvilke man drejer parvis rundt. På to trin kommer man 1/1 gang rundt om hinanden, og det går stærkt!

PARVIS OMDANSNING MED SVEJTRIT foreslås indøvet i 3 stadier (jvf. s.7):

STADIUM 1: GANGTRIN, evt. på stedet. Bruges også som "foreløbig erstatning inde i en dans".

STADIUM 2: Øv enkeltvis, med bevægelse i danseretningen: Træd ned på højre fod og rotér på denne 1/2 omgang . Træd ned på venstre og fortsæt rotationen 1/2 omgang .

2 SVEJTRIT (Frontretning vist midtvejs i rotationerne):

STADIUM 3. Indøves parvis, bedst med livfatning. Det hjælper på fornemmelsen at tænke sig "tung i rumpen" Rotationen skal være helt jævn.

mere specielt:

TRIPPETRIN*. Den ene fod træder til siden, hvorefter den modsatte fod "samler" u/vægt. 2 TRIPPETRIN:

SPRINGTRIN* kaldes det, når man bevæger sig springende, d.v.s. hoppende fra den ene fod til den anden. 2 SPRINGTRIN (forlæns):

ROKKETRIN*. Stående med spredte ben, og uden at fødderne flyttes, flyttes kropsvægten fra den ene fod til den anden. 2 ROKKETRIN:

TRIN, der består af 1 "SKRIDT" + 1 HINK.

Trinnets to fodbevægelser kan være lige hurtige, f.eks: eller hinket kan være hurtigere end skridtet, f.eks:

HOPTRIN: Et skridt forlæns efterfulgt af et hink: (Med HINK menes: hop på "samme" fod)

Da skridtet også udføres hoppende, kan HOPTRINNET også opfattes som 2 hop på hver fod:

HOPTRIN, hvor man på hinket svinger den modsatte fod bagud, bruges normalt ikke:

GAMMELMANDSHOPTRIN* = ÆRØTRIN* = JUMPETRIN* er HOPTRIN, hvor hinket nærmest er en fjedring, idet foden bliver i gulvet: (Kan bruges som forøvelse for HOPTRIN).

FORGANGENNATSTRIN* er "bagudhinkende" hoptrin:

SKIPTRIN* = GADEDRENGELØB* er hurtige, fremadløbende, næsten glidende HOPTRIN, hvor hinket er ganske kort i forhold til "skridtet", nærmest kun et "afsæt". Trinrytmen kan noteres eller

REELTRIN er HOPTRIN på stedet, hvor "skridtet" placeres bag den fod, der netop har hinket (og denne "svippes" samtidig fremefter):

Start indøvelingen med HOPTRIN baglæns. Prøv så, i baglæns-bevægelsen, at placere skridtet "krydset" ind bag modsat fod: Udføres dette på stedet, har man REELTRIN.

SØMANDSREEL* er REELTRIN med store bensving og slingrende kropbevægelser:

FRANSKE REELTRIN* har skridtplaceringen ved siden af den hinkende fod i st.f. bagved:

For alle REELTRIN gælder, at den ikke-hoppende fod beskriver en bue i luften. Føres den kun til siden og tilbage, får man et VIPPETRIN MED MELLEMHOP*:

PARVIS OMDANSNING MED HOPTRIN foreslås indøvet i 3 stadier (jvf. s.7.)

STADIUM 1: HOPTRIN, forlæns eller på stedet. Bruges også som "foreløbig erstatning inde i en dans".

STADIUM 2: Øv enkeltvis: På to HOPTRIN drejer man sig 1/1 omgang om sig selv , svarende til 1/2 omgang på hvert HOPTRIN (m.a.o. 1/4 omgang på hver fodbevægelse) Samtidig bevæger man sig I DANSERETNINGEN:

STADIUM 3: Selvom den parvise omdansning med HOPTRIN ikke er typisk for dansk folkedans, anbefales den alligevel indarbejdet, da den er glimrende som forøvelse og "foreløbig erstatning inde i en dans" for HOPSATRIN.

I et langsomt tempo er de to "skridt" lige hurtige, f.eks: $\frac{2}{4}$ ♩ ♩
 I kvikkere tempi er det sidste "skridt" ofte hurtigst, f.eks: $\frac{3}{8}$ ♩ ♩

N.B.: Netop for de på denne side viste trin (+ MENUET og FÆRØTRIN s. 11), gælder det, at tager man det første trin som et HØJRETRIN, bliver de følgende trin også HØJRETRIN; startes med VENSTRETRIN fortsættes med VENSTRETRIN.

SIDETRIN. Den ene fod træder til siden, den anden "samler": [e d]

SIDEGANGSTRIN er SIDETRIN i gående tempo og bevægelse (strakte ben).

Til belysning af hvordan man skifter bevægelsesretning, anføres her dette eksempel:

"4 sidegangstrin til venstre og 4 til højre".

Bemærk, at på det 4. trin "samler" højre fod uden vægt. Højre fod skal nemlig bruges straks efter igen til at påbegynde det 5. trin:

[e e | e e | e e | e e | e d | e d | e d | e]

SIDELØBSTRIN er løbende SIDETRIN. Tempoet er som regel ret kvikt, "skridt"-tempoet er ofte dobbelt så hurtigt som i GANGTRIN. Bevægelsen foregår på let fjedrende knæ (ikke for hoppende).

Til belysning af hvordan man skifter bevægelsesretning, når man har hurtige sideløbstrin, anføres dette eksempel:

"4 sideløbstrin til venstre og 4 til højre".

Bemærk, at man afslutter bevægelsen mod venstre ved nærmest at springe sidelæns, så man lander på begge fødder næsten samtidigt på "4":

[e e | e e | e + | e (=e) | e d | e d | e + | e =]
 $\frac{2}{4}$

GLISSADETRIN kan nemmest forklares som "forlæns SIDETRIN". Den ene fod sættes frem, den anden trækkes til, "samler": [e d]
 Bruges f.eks. af par med almindelig dansefatning.

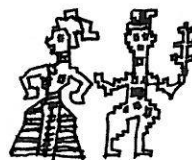
GLIDETRIN* er (som regel) SIDETRIN, hvor fødderne (ihvert-fald den "samlende") flyttes glidende henover gulvet: [e... d]

MAZURKATRIN består af 2 "skridt" + 1 HINK, udført med 3 lige hurtige fodbevægelser, enten som HØJRETRIN eller som VENSTRETRIN.

1: h fod frem.

2: v fod "samler" og h fod "svippes" frem (bøjet knæ). [e d' =]
 3: v fod hinker; samtidig svippes h fod lidt bagud.

HURRETRIN kaldes i Jylland også for SVINGTRIN, i Himmerland specielt for GAMMELMANDSTRIN*.

N.B.: I dette hefte bruges GAMMELMANDSTRIN* dog i en anden betydning, nemlig som en fællesbetegnelse for en forenklet, "doven" måde at tage et af de gængse trin på (TYROLERVALSETRIN, f.eks.). Nogle betegner denne "trinafsnupning" som sjusk, andre er overbeviste om, at dansemåden gengiver en ægte tradition. I alle tilfælde er brugen af GAMMELMANDSTRIN* meget udbredt. Desuden kan de være velegnede som forøvelse for de "rigtige" trin.

HURRETRIN I KREDS. Man bevæger sig sidelæns mod venstre ved at krydse højre fod ind foran venstre, som derpå også flyttes til venstre og anbringes bag højre fod: [e e]
 (N.B.: Tærne skal hele tiden pege mod kredsmidten)

HURRETRIN, der starter med venstre fod (bevægelse mod højre) bruges forholdsvis sjældent i dansk folkedans; de kaldes OMVENDTE HURRETRIN.

Til belysning af hvordan man skifter bevægelsesretning, når man skifter fra "almindelige" til OMVENDTE HURRETRIN, anføres dette eks.:

"4 hurretrin til venstre og 4 til højre".

Bemærk, at det 4. trin ikke fuldføres: Man standser på højre fod, og i stedet for at tage trinnets 2. "skridt", bevæger venstre fod sig i en bue i luften rundt og ind foran højre fod, hvor den træder ned på "5" (=begyndelsen til det første OMVENDTE HURRETRIN):

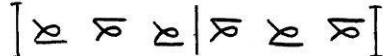
[e e | e e | e e | e v | e e | e e | e e | e]
 evt. $\frac{2}{4}$

PARVIS OMDANSNING MED HURRETRIN kaldes at SVINGE. Man har som regel almindelig dansefatning, og trinnet udføres her på den måde, at dansernes højrefødder anbringes tæt op ad hinanden (ydside mod ydside), og uden at fjerne sig fra hinanden nærmest "kurer" de to fødder rundt om hinanden (som om de stod på en pladetaljerken). Efter hver "fornemmelse af et skridt" med højre fod (foden fjernes ikke fra gulvet), flyttes den bagvedstående venstre fod lidt til venstre side. Omdrejningshastigheden reguleres af, hvor meget den flyttes til siden; og her er man frit stillet, man skal ikke nå rundt på et bestemt antal trin. Man nærmest "hænger" lidt i hinanden og føler sig som en roligt roterende karrusel, med fornemmelsen af ét fælles tyngdepunkt.

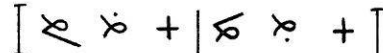

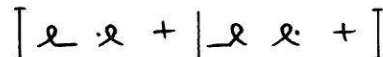
VALSETRIN

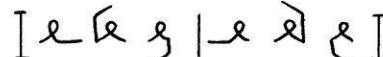
består af 3 principielt lige hurtige "skridt": $\frac{4}{4}$
Den tredelte rytme understreges dog ved, at man "dvæler" lidt på det 1."skridt", idet man går lidt ned i knæ. Det 2. skridt trædes på tå, og på det 3. skridt (hvor fødderne samles) sænkes begge hæle.

Start med at løbe i valserytmen:
("Dvæl", "gå ned" på 1."skridt")

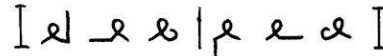
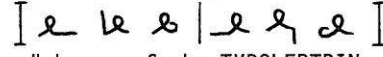
TYROLERVALSETRIN: Løb i valserytmen, men saml fødderne på det 3. "skridt":
(Det frarådes i indstudningsfasen at samle på "2", hvilket ellers ofte ses)

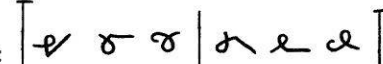
GAMMELMANDS TYROLERVALSETRIN* er en simplificering, der ofte bruges, men ikke af alle anses for værende korrekt:

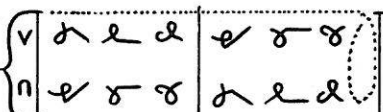
GAMMELMANDSVALSETRIN PÅ STEDET er vel-egnede til at få begynderen til at "fange" den ikke helt nemme valserytme:

VALSETRIN PÅ STEDET udføres ofte med 2. skridt placeres lidt "foran", men behøver derudover næppe nærmere forklaring:

PARVIS OMDANSNING MED VALSETRIN foreslås indøvet i 3 stadier (jvf. s. 7)

STADIUM 1: Suppler de ovennævnte måder at tage valsetrin på med disse forøvelser (front mod kredsmidten; bevægelsen danner et kvadrat):
h frem, v til siden, h samler; v bagud, h til siden, v samler:
h til siden, v frem, h samler; v til siden, h bagud, v samler:
Som "foreløbig erstatning inde i en dans" bruges f.eks. TYROLERTRIN.

STADIUM 2: Øv enkeltvis med $\frac{1}{2}$ omdrejning på hvert trin. Navnlig i venstretrinet skal man sørge for at komme godt rundt allerede på det første "skridt":

STADIUM 3: Vigtigt for den parvise omdansning er det, at man i højretrinet husker at "stikke" sin fod ind mellem partnerens ben og starter sit venstretrin med et stort "rundttrækkende" skridt. Ellers danses med små skridt:

WIENERVALS betegner blot en hurtig vals.

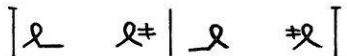
TRIPPEVALS danses, som navnet antyder, med ens, "trippende" skridt, uden "fjedrende dvælen" på "1". Fodplaceringen nærmer sig lidt POLKATRINNETS.

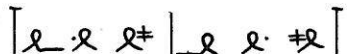
FAMILIEVALS starter parvis i kreds. Efter 4 VALSETRIN PÅ STEDET (beg. m. yderste fod) danses 4 valsetrin rundt med CORNER, der så anbringes på PARTNERS plads i kredsen, idet dansen begynder forfra.

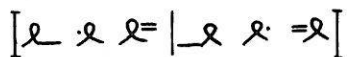
TYROLERVALS. Se næste spalte. nederst.

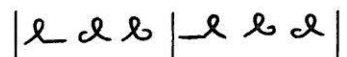
HOPSATRIN, og dermed beslægtede trin,

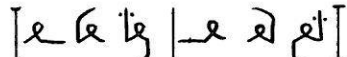
består af 3 "skridt" i rytmen kort-kort-lang: $\frac{2}{4}$
Trinnet har stor lighed med VALSETRINNET bortset fra rytmen, og fra at det 1. "skridt" nærmest udføres som et lille spring ned i gulvet.

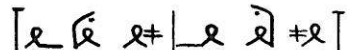
Start indøvningen med JUMPETRIN* på stedet:
h til højre, h fjedrer; v til venstre, v fjedrer:

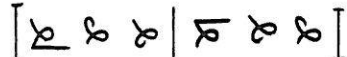
Straks efter hvert "skridt" til siden flyttes nu den modsatte fod hurtigt til samleposition u/vægt (inden fjedringen):
h til højre, v samler u/vægt, h fjedrer; v til venstre, h samler u/vægt, v fjedrer:

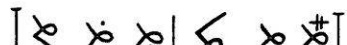
Gentag nu det samme med HOPTRIN på stedet (fjedringen erstattes nu af et hink):
h til højre, v samler, h hinker; v til venstre, h samler, v hinker:

Først "samles" u/vægt; men efterhånden øges vægten, og gradvist nås fremtil:
HOPSATRIN PÅ STEDET (jvf. øverst på siden):

Ofte placeres det 2. skridt lidt "foran". Placeres det helt "foran", (og forlades det med en lille bevægelse fremefter) kaldes trinnet: BALANCÉ eller, hvis man vil understrege en "springende begyndelse": HOPSA BALANCÉ:

Udføres BALANCÉ-TRINNET på "gamlemandsvis", d.v.s. 2. skridt erstattes af, at foden rører gulvet foran u/vægt og 3. skridt bliver en fjedring, fås PAS DE BAS(QUE)* = GAMMELMANDS-BALANCÉ*:

TYROLERHOPSA TRIN er HOPSATRIN i forlæns bevægelse d.v.s. 1. skridt "springer" frem, mens 2. og 3. skridt nærmest udføres på stedet:

Trinnets simplificerede udgave: GAMMELMANDS TYROLERHOPSA* bruges meget (men der er uenighed om, hvorvidt trinnet er gammel tradition eller sjusk). Det udføres som GAMMELMANDSHOPSATRIN PÅ STEDET, men i forlæns lidt zigzaggende bevægelse:

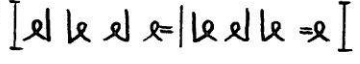
PARVIS OMDANSNING MED HOPSATRIN kan indøves i 3 stadier (jvf. s. 7 og kommentarerne, anført under VALSETRIN), men færdighed i omdansning med såvel VALSETRIN som HOPTRIN er en meget væsentlig forudsætning.

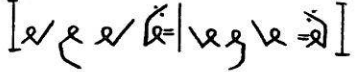
TYROLERHOPSA og TYROLERVALS er opbygget på samme måde: 4 TYROLERTRIN (udført i parvis marchopstilling) veksler med 4 OMDANSNINGSTRIN. TYROLERTRINNENE begynder med YDERSTE FOD. På 1. trin vender man sig en anelse fra hinanden samtidig med, at de sammenfattede hænder føres lidt frem. På 2. trin vender man sig lidt mod hinanden og håndfatningen føres lidt bagud. 3. trin danses som 1., og på 4. trin slutter man med front mod hinanden og alm. dansefatning, parat til den parvise omdansning.

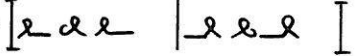
der består af 3 "skridt" i rytmen: kort-kort-lang, f.eks: $\frac{2}{4}$
i de fleste tilfælde + 1 hink eller fjedring (4 "korte"):

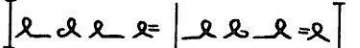
Påbegynd indøvelingen med at danse
OMTRÆDNINGSTRIN i forlæns bevægelse, sådan:
h fod frem, v fod "samler", h fod frem.
(Gentages: v frem, h samler, v frem)

CHASSÉTRIN er OMRÆDNINGSTRIN, hvor man efter det sidste "skridt" udfører en lille fjedring (evt. blot hælhævning):

SCHOTTISCHTRIN består af 3 LØBETRIN + 1 HINK:
h frem, v frem, h frem, h hinker.
(Gentages: v, h, v, v hinker)

I dansk folkedans bruges trinnet ofte skråt frem eller sidelæns til højre (gentages tilsvarende til venstre). Det 2. løbettrin kan krydses bagved, og på hinket svinges den modsatte fod foran:

GAMMELMANDS POLKATRIN* ("JYSK POLKA") kan beskrives som "sidelæns OMRÆDNINGSTRIN eller som 1 1/2 SIDETRIN: h fod til siden, v "samler", h til siden. (Gentages: v til s., h samler, v til s.)

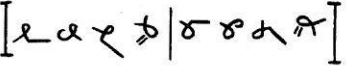
På samme måde begynder et ("rigtigt") POLKATRIN. Men efter de 3 "skridt" sidelæns, udfører den sidst flyttede fod en lille fjedring som i CHASSÉTRINNET eller et hink, som i SCHOTTISCHTRINNET:

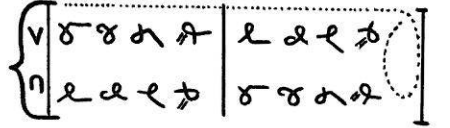
GALOPTRIN er POLKATRIN eller CHASSÉTRIN i et hurtigt tempo, der afsluttes med et ganske kort hink, nærmest et "afsæt". Rytmen er:

RHEINLÄNDER-TRIN og -POLKA, se næste spalte.
PARVIS OMDANSNING MED POLKATRIN kan indøves i 3 stadier (jvf. s. 7).

STADIUM 1: Begynd evt. indøvelingen med SIDE GANGSTRIN frem og tilbage; først 8, så 4 og endelig 2 (1 1/2 for at være mere nøjagtig), der jo er det samme som GAMMELMANDS POLKA TRIN*. Disse tilnærmes nu gradvist "rigtige" POLKATRIN ved tilføjelse af fjedring eller hink.

Som "foreløbig erstatning inde i en dans" foreslås: SIDE GANGSTRIN, dobbelt så hurtige SIDE LØBSTRIN, CHASSÉTRIN eller RHEINLÄNDERTRIN.

STADIUM 2: Øv enkeltvis. Men bemærk både her: og i forbindelse m. "parvis omdansning" i

STADIUM 3, at mens man i de øvrige beskrevne danske omdansningstrin tilstræber en jævn rotation, danses POLKA og GALOP rundt på den måde, at trinnes begyndelser nærmest danses sidelæns I DANSERETNINGEN, og faktisk først lige omkring fjedringen/hinket drejer man den halve omgang, nærmest i et ryk:

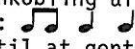
TRIN, der består af 4, 5 og 6 "SKRIDT".

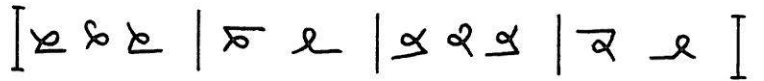
MENUETTRIN begynder altid med højre fod og består af 4 "skridt", som regel i forlæns bevægelse, i alle tilfælde "samles" på 3. skridt. Trin-rytmen går over 2 3/4-takter:
man kan m.a.o. tælle til 6:

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

De 4 skridts varighed fordeles sig: 1a - ang kort 2a - ang
Eller man kan tænke på denne måde: gå vent gå gå vent
(De understregne skridt betones)
På "vent" foretages en lille fjedring, nærmest et lille "knæk" i knæet:

(Indlæres lettest, hvis man starter med at klappe rytmen:
og går (først på stedet) i takt hertil: h v h v

RHEINLÄNDERTRIN er en sammenkobling af 1 CHASSÉTRIN og 2 GANGTRIN, dvs. ialt 5 "SKRIDT" i rytmen: . På det sidste skridt vender man sig 1/2 omgang, parat til at gentage trinnet i modsat bevægelsesretning, begyndende med modsat fod.

RHEINLÄNDERPOLKA er en pendant til TYROLERVALS og TYROLERPOLKA. Parret danser 1 RHEINLÄNDERTRIN forlæns I DANSERETNINGEN (begynd med YDERSTE fod) med almindelig (nærmestehånds-) fatning. På det sidste gangtrin drejer man sig enkeltvis (via "front mod front") 1/2 omgang, samtidig med, at man "skifter hånd" og tager nu et RHEINLÄNDERTRIN, (begynd med de fødder, der nu står yderst), forlæns MOD DANSERETNINGEN. Derefter danses 4 alm. POLKATRIN parvis rundt.

FÆRØTRIN = FOLKEVISETRIN er et mønster på 6 lige hurtige "skridt", der i forskellige varianter, gennem århundreder, er blevet danset i store dele af verden; mange steder, f.eks. på FÆRØERNE i ubrudt og lyslevende tradition helt op til vore dage.

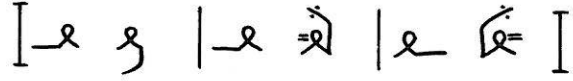
Danses i KREDS eller som KÆDEDANS. KÆDEN (der intet har at gøre med den på s. 5 omtalte KÆDE) kan bugte sig ud og ind som en slange.

Der danses "tungt" og samtidig lidt fjedrende:

- 1: v fod til venstre. 2: h fod "samler".
- 3: v fod til venstre. 4: h fod "samler" u/vægt, evt. m. lille stamp.
- 5: h fod til højre. 6: v fod "samler" u/vægt, evt. m. lille stamp.

I SYDDanmark er "Tospring fra Tarm" den bedst kendte variant: På 2 krydser h bagved; på 4 og 6 hinkes, mens modsat fod svinges ind foran:

H V O R K O M M E R V O R E D A N S E F R A ?

Historisk oversigt ved Gitta Birkefeldt Møller

Først forholdsvis sent i vor historie (fra ca. 1200 og frem) har vi overleveringer om dans i Danmark - når man ser bort fra helleristningsmotiver, der fortolkes som dans - hvorimod en græsk vase fra det 6. århundrede viser en dansekedé.

Der dansedes som del af den kirkelige ritus¹⁾ og ved de folkelige årsfester og gilder, hvortil også hørte processioner (ofte med sang, dans og trommespil) f.eks. julepløjning (plovgang, som i forrige århundrede stadig kendtes på Sjælland og i Sønderjylland) og fastelavnsoptog - i skipperbyer i form af en rundgang med en båd, ligesom Abbed Rudolph beskrev det i 1135, og som vi kender det fra Sluppen i Århus. Der dansedes med julebuk, om majstang og St. Hansblus (Den røde lue?), barselestuedanse²⁾ samt begravelsesdansen³⁾. Sang, pibe- tromme- og strengespil dannede musikrammen herom.

Adskillige gange finder vi danseudfoldelser beskrevet i kunsten, f.eks. i visen om Riberhus' indtagelse : Der gaar dans på Riberbro ... og i vægmaleriet i Ørslev kirke (ved Skælskør) fra ca. 1380, hvor vor ældste danseform KÆDEDANSEN, også kaldet LANGDANS, er tydelig.

I Danmark har kædedansen været danset fra ca. 1200 - 1500, men den har levet videre somme steder, f.eks. på Færøerne og i Syddanmark bl.a. på Møn og i Vestjylland, hvor forskellige såkaldte TOSPRINGSDANSESTYKKER, som er blevet danset ved bryllupsfester, er overleveret med tekstbrudstykker (f.eks. Tospring fra Tarm). Også i de øvrige skandinaviske lande har denne langdanseform været danset op til vor tid (i Sverige f.eks. "Långdans från Sollerön"). At kædedansen måske har været danset i årtusinder ser vi af den omtalte græske vase, af Illiadens 18. sang, af "minnesangeren" Neidharts sommer- og vintersange og af det faktum, at den stadig danses i Vesteuropa omend i mindre udbredt grad end f.eks. i Balkanlandene, samt af at den i Danmark er blevet genoplivet som BALLADEDANS, også kaldet TRAMPEDANS i det sidste tiår⁴⁾.

Det er fristende at se PARDANSENS udbredelse i det 16. århundredes Europa som et resultat af Luthers idealisering af det ægteskabelige samliv - i Danmark er den trængt ind sidst i det 16. århundrede, hvor man bl.a. af Hvessinge gildeskraa (ca. 1580) stadig aner tidligere tiders fordømmelse af den parvise udskillelse fra den kollektive kæde. Her formaner oldermændene ungersvendene således : "Saa skall i vnge karlle vere forholden, at nar i beginder att dandtz ney dandtz, saa och suinge dandtz och sprjngedandtz, attj icke krøster pygerne for hartt op till eder eller och thagir for diøbtt vnder pigernis forekleder". Den dans, der hentydes til, er en af vore ældste pardanse POLSKDANSEN⁵⁾, hvis form stadig ses enkelte steder i traditionelle danse, f.eks. i SØNDERHONING fra Fanø, der består af en "gangdel" og en "springende del". Polskdansen var især populær hos almenen (men dansedes af såvel "høje" som "lave"), specielt den "springende del", der siden udviklede sig til MAZURKA, hvorimod "gangdelen" blev adelens foretrukne dans, POLONAISEN, indtil denne tildels afløstes af MENUETTEN, som oprindeligt var en fransk almuedans, som adelen adopterede. Polskdansen, der også stadig danses i tradition i Sverige, var især almindelig fra ca. 1650-1800 i Danmark og udgør sammen med menuetten det 18. århundredes dans ifølge Vedel.

Allerede op til dette tidspunkt har dansepåvirkningen fortrinvis været af sydlig karakter, afhængig af magtkoncentrationer indenfor hof- og handelsverden, men trådene bagud er ikke altid lige gennemskuelige.

Efter dronning Elisabeth den førstes regeringstid (1558-1603), hvor der i England af herskab og tjenestefolk blev danset "Country dances" i form af kædedanse og RÆKKEDANSE med afvekslende figurer, vinder den engelske danse måde langsomt indpas på kontinentet via Holland og specielt Frankrig, som først og fremmest overtager rækkedansen, der - samtidig med at dens rustikke ("country") præg forsvinder - ændrer navn til "Counter dance" eller "Contre", som indholdsmæssigt går på den rækkevis frontposition⁶⁾. Senere kaldes denne genre "Anglaise" eller "Française" - sidstnævnte dog først i det 19. århundrede. Den engelske kædedans overtages først i begyndelsen af det 18. århundrede ofte for 8 par og kaldes da "Contredanse Française" eller "Cotillon" og fra at rumme hyp-pige partnerskift samt forskellige figurer (ture) afhængigt af det ledende par udbygges den til at omfatte 6 ture for et vilkårligt antal par⁷⁾; en "Cotillon à quatre"⁸⁾ bliver senere kaldt en KVADRILLE (egtl. quadrille) og omfatter 5 ture i dens glansperiode ved det franske hof under Napoleon den første sidst i 17-hundredetallet og begyndelsen af 18-hundredetallet, ligesom vi kender det fra "Les Lanciers"⁹⁾.

Grunden til den lange udredning ovenfor er de mange misforståelser omkring kvadrilledansen, adelens foretrukne selskabsdans, der i den sidste del af 17-hundredetallet vinder så stort indpas i den danske almue, hvorfor disse danse er dominerende i dansk folkedansertradition.

Mange forskellige danseelementer og trin indgår i kvadrilledansene, såvel nye som gamle, og nogle af de enkelte elementer kommer i sig selv til at nyde stor popularitet, f.eks. det at VALSE ("walzen"), der oprindeligt blot betød at dreje rundt (jvf. de mange valse, der ikke står i 3/4 takt).

Efter valsen følger HOPSA og SVEJTRIT ("ZWEISCHRITT"), sidstnævnte, også kaldet TOTRIN, skal være nået til landet via soldaterne i Holsten 1806. POLKÆN har sikkert ligesom valsen været et element i en dans med flere dele, men i øvrigt fortaber dens historie sig i uendelige diskussioner om dens herkomst, ligesom det er tilfældet med flere danseelementer og trin, hvis historie p.g.a. de mange kulturlag med sammenblanding af nye og gamle elementer bliver uigennemskuelige.

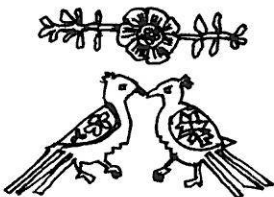
Foruden de nævnte dansegenrer findes der en række "behændighedsdansen", som f.eks. "sværdansen", som allerede Tacitus (romersk historieskriver ca. 55-120) nævnte i sin beskrivelse af germanerne; disse danse har været danset helt op til vor tid i Ditmarsken. Også "stokkedansen" og "syvspringsdansen" har været kendt i næsten alle europæiske lande. Der findes også andre danse med fælles europæisk karakter, og som beskriver aspekter af dagligdagens arbejde, f.eks. "væverdansen", der ligesom andre håndværksdansen genspejler arbejdsprocesser; disse har især været danset til fester i laug og gilder¹⁰⁾. Også her er det vanskeligt at skelne mellem indførte og lokale dansetræk.

Uanset hvilken funktion dansen har haft på en given tid og i et givet samfund har dansepladsen/salen alt efter årstid og efter social position givetvis været et populært mødested for unge - ofte som den eneste mulighed for samvær kønnene imellem. Danseudfoldelsen betød mulighed for ordveksling samt sympatitilkendegivelser i form af øjekast, flirt, galanteri samt klem og kram (jvf. oldermændene fra Hvessinge), hvilket dansen uden tvivl har båret præg af. Men den betød også rekreation ligesom den gør i dag, uanset om man vælger den ene eller den anden form indenfor det, vi kan betegne som folkelig dans : FOLKEDANS, der dyrkes i folkedanserforeninger med det formål at genoplive og reproducere det fra århundredeskiftet indsamlede materiale, eller GAMMELDANS (TRADITIONSANS), der dyrkes i folkemusikhuse med det formål at bibeholde "levende" danse måder fra nulevende traditionsbærere.

Foruden de nævnte muligheder for udfoldelse omfatter folkelig dans forøgelse af ens indsigt i tidligere generationers samfundsforhold og dermed større selvforståelse.

Folkedans og gammeldans repræsenterer - med hvert sit musikideal i øvrigt - således to divergerende og samtidigt supplerende holdninger til begreber som "ægte tradition" og "folkekultur". Som illustration af denne forskel kan man forsigtigvis sammenligne med henholdsvis Frilandsmuseet eller "Den gamle by" i Århus, hvor et righoldigt udpluk af gamle bygninger, hentet fra alle egne af landet, omhyggeligt og efter bedste viden er blevet genopført i "oprindelig" skikkelse, og et ægte gammelt landsbymilieu, der selvfølgelig ikke i alle detaljer har kunnet forblive uændret gennem generationers brug.

Sand interesse for vor folkekultur må nødvendigvis involvere begge aspekter, og man kunne meget vel tænke sig, at et samarbejde mellem disse to fraktioner kunne være fordelagtigt i større perspektiv i tilfælde af, at man i Danmark, som i Sverige¹¹⁾, tager konsekvensen af skoleelevernes fremmedgjorthed m.h.t. kombination af kropsbevægelse og musik samt kulturarv og i folkeskolen ligestiller folkelig dans med andre discipliner indenfor gymnastik.

NOTER :

- 1) Ofte gamle danse som var overtaget fra hedenskabet ifølge Böhm, I:15
- 2) I en engelsk prædikensamling fra ca. 1270 fortælles om broder Peder fra Danmark, der beretter et sagn, (som for øvrigt også kendes fra Tyskland) om danske kvinders lystighed med dans og uartige sange i barselsstuer.
- 3) På tysk område velkendt under navnet "Todtentanz".
- 4) Jvf. Leif Varmarks artikel om Danske Ballader - Information 21/4 1977.
- 5) Polskdansen nævnes i flere af Holbergs stykker.
- 6) Denne eksempeltype på navnemæssige indholdsforvrængninger p.g.a. forskellige sprogs lydæssige lighedspunkter ses ofte i dansens historie (jvf. svejtrit af Zweischritt).
- 7) Böhm angiver (I: 223) at dansen er en kunstdans sammensat af 6 dele opfundet af en engelsk dansemester, der skal have indført den i Frankrig 1710.
- 8) Også kaldet angloise entamée par quatre personnes eller contredanse françaises en quadrille.
- 9) Hvis oprindelse er dunkel, men som er blevet danset i Dublin allerede i 1817 iflg. Sachs.
- 10) Jvf. Böhm I : 63.
- 11) Jvf. forordning af 1962, revideret 1969, hvor der yderligere gives lejlighed for at beskæftige sig med folkedans 2 timer ugentlig som "fri aktivitet".

LITTERATUR :

- Böhm, Franz M. : Geschichte des Tanzes in Deutschland I og II, Leipzig 1886 (1967 udg.)
- Grüner Nielsen, H. : Vore ældste folkedanse. Langdans og polskdans, København 1917.
- Grüner Nielsen, H. : Folkelig vals, København 1920.
- Güdemann: Geschichte des Erziehungswesens un der Cultur der abendländischen Juden, Amsterdam 1966.
- Lawson, Joan : European folk dance. Its national and musical characteristics, London 1957 (1961 udg.).
- Ottesen, Louise : artikel fra 1920 trykt i Hjemstavnsliv nr. 10, 1978.
- Sachs, Curt : World History of the Dance, 1937 (1965 udg.)
- Vedel, Klaus: Folkedansens historie, i Folkedansen i Danmark, København 1946.
- Wiessener (red.) : Die Lieder Neidharts, Tübingen 1968.
- Wilson, G.B.L. : A Dictionary of Ballet, London 1957 (1961 udg.)

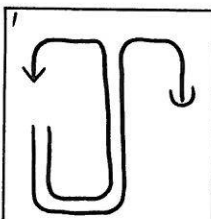
NOTER TIL DANSELEDEREN.

Der er stor forskel på folks medfødte evne til at bevæge sig rytmisk, i takt til musik, og denne evne har ikke ret meget at gøre med musikalitet; snarere er det et spørgsmål om "motorik". Og da de "motorisk tungnemme" vel nok hører til dem, der har aller mest behov for den "frigørende" virkning, som også ligger i folkedansen, er det denne gruppe, man bør vise størst hensyn ved ikke at gå for hurtigt frem.

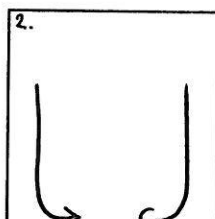
Start med at klappe til, og gå i takt til musikken: "march". ("Klap" kan i øvrigt bruges på alle stadier til at bevidstgøre trinrytme, lige fra chasserytmen over menuetrytmen til den "skæve" rytme i f.eks. makedonske folkedanse; gangtrin kan betragtes som udgangspunkt for samtlige andre dansetrin, jvf. oversigten s. 15.)

March kan gås på mange måder. "Tegneserien" herunder viser nogle typiske af de mønstre, man i gamle dage ofte brugte, når man skulle sætte dansen i gang.

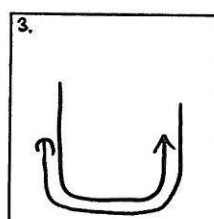
"MARCH-LEG", også kaldet POLONAISE:

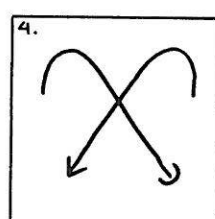
1. Efter parvis march rundt i salen kan man gå fra hinanden.

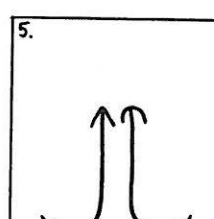
2. ... hvis man da ikke starter hver for sig.

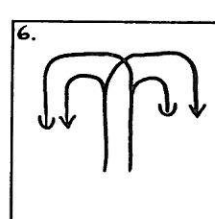
3. Hver sin vej rundt i salen (Ligesom i den på side 15 omtalte for- enklede kæde).

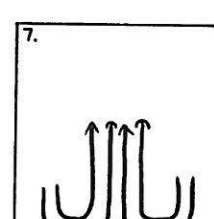
4. Gå igennem hinandens rækker. (damer foran partneren ved mødet)

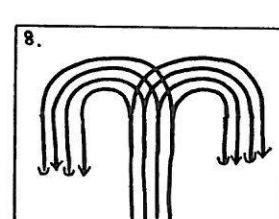
5. Parvis midt op ad gulvet.

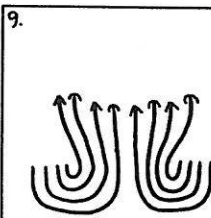
6. Hvert andet par til venstre, hvert andet til højre.

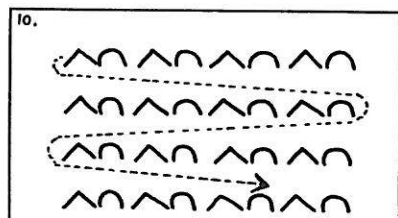
7. To par v. siden af hinanden (= rækker á 4, med almindel. håndfatning) op ad gulvet.

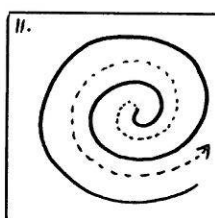
8. Rækkerne deler sig, hveranden t. venstre hveranden t. højre.

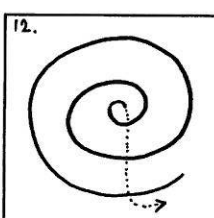
9. 2 rækker á 4 op ad gulvet. Nu bliver der 8 i hver række.

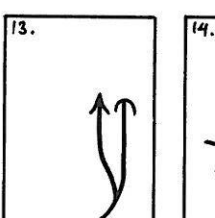
10. Anført af forreste venstre fløjmand, går første række ud og ind mellem de øvrige, hvis fløj mænd hægter sig på slangens ende, efterhånden som den kommer forbi, trækende sin række med sig.

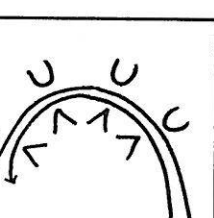
11. Venstre om ind i spiral. Hurtigt ind, langsomt ud. Alle må passere gennem centrum.

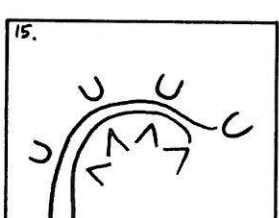
12. Der kan også "brydes ud" gennem porte (der så må stå stille imens)

13. "Slangen" deler sig op parvis.

14. Forreste par, efterfulgt af de øvrige, efterhånden, som de passerer igennem, danner espalier.

15. Når alle "står" opløses espalieret bagfra. Evt. parvis sideløb igennem, mens de stående klapper i takt.

Gå sideløbende hermed i gang med "KÆDEDANSE", danse og trinøvelser i en stor kreds med front mod midten, hvor alle kan se lederen, og alle tager de samme trin.

Lederen danser for (helst med ryggen til de "motorisk tungnemme", der ellers gerne "spejlvender"), snakker mindst muligt, men signalerer og dirigerer med fagter og "kropsmimik". Denne instruktionsform, der selvfølgelig langt fra kan bruges i alle situationer, har en forunderlig bevidstheds- og koncentrations-skærpende indvirkning på deltagerne.

Som KÆDEDANS kan ikke blot nærsagt alle trin, men også mange danse forøves (med musik, så det ligner "rigtige danse"; jvf. s. 18-21) og man kan danse FÆRØTRIN (s. 11). Og glem ikke, at man netop med kædedansen bygger bro bagud til de oprindelige danseformer her til lands, og at de samme former den dag i dag danses i Balkanlandene, hvorfra vi kan hente mange gode, og til dette pædagogiske formål, særdeles velegnede kædedanse.

I denne forbindelse anbefales: Claus Jørgensen: "SKA' VI DANSE jugoslaviske folkedanse I - III", 3 hefter med beskrivelser, noder m.v. til ialt 19 danse, WH 1977 (indspillet musik foreligger).

De hurtigste trin tjycks med igangsaetning af den parvise omdansning. Nederlaget ved ikke at kunne følge med rundt her, har faet mangan en "motorisk tungnem" til at traede ud af dansen en gang for alle.

Dans forinden mange "partnerdanske", der enten ikke har omdansning, eller hvor omdansningen forelobig kan erstattes af TYROLERTRIN el. lign., jvf. s. 7. Hertil kan f.eks mange af dansene i dette hefte bruges.

Selve den parvise omdansning er der ikke sa mange muligheder for at forenkla pa, bortset fra:

HURRETRIN, hvis "fornemelse" kan foroves som born "svinger": tilbagelet, med tohaandsfatning. Eller: staende naermest ved siden af hinanden med alm. venstrehandsfatning og hojre haand pa hinandens hojre skulder (CANADISK SVING-FATNING).

POLKATRIN, hvor man kan nojes med at dreje ganske lidt pa hvert trin. HOPSATRIN, der kan foroves med HOPTRIN.

Til yderligere orientering folger her en

SKEMATISK OPSTILLING AF TRIN - med udgangspunkt i forskellige ganghastigheder:

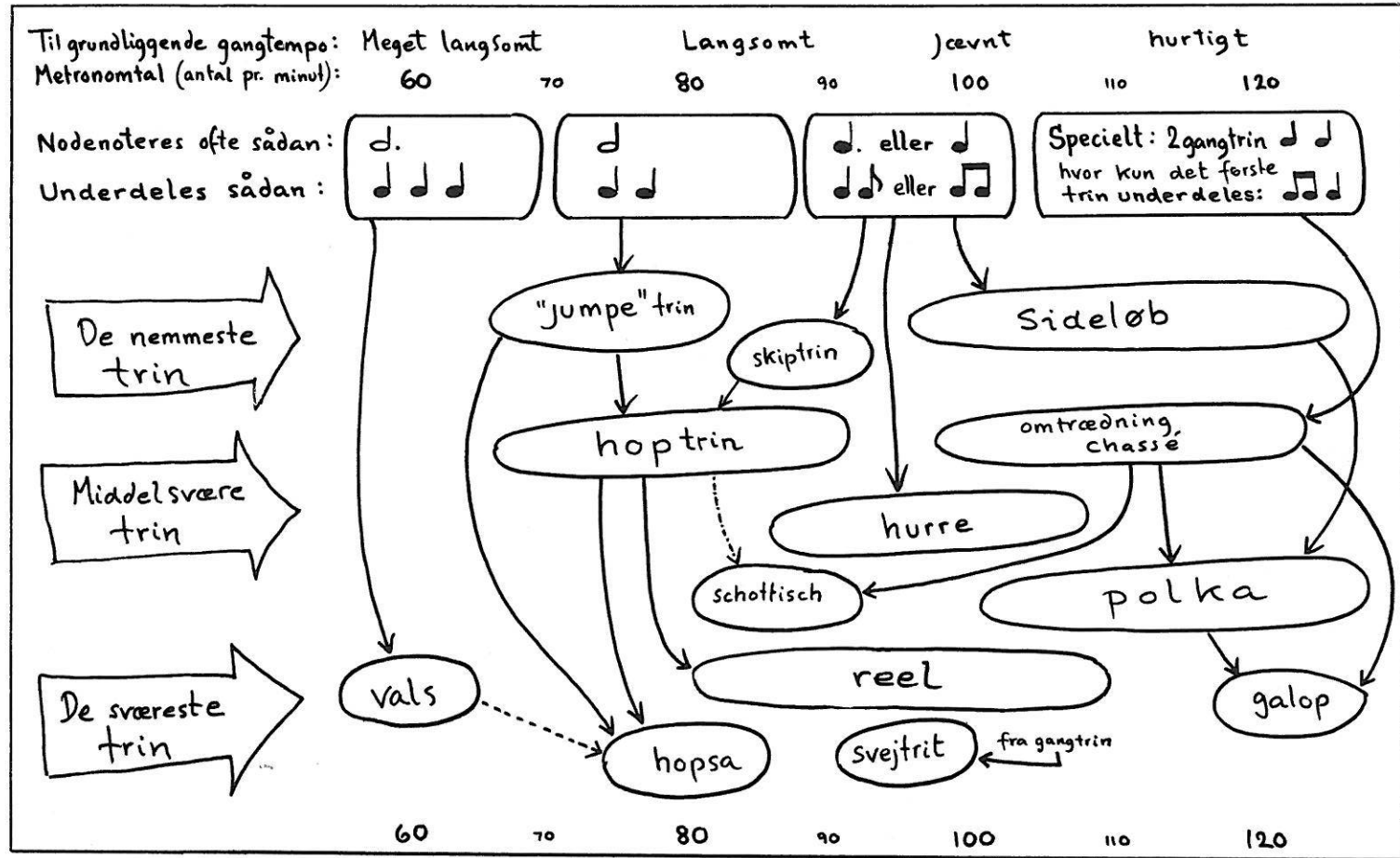
AF SKEMAET KAN AFLÆSES :

- 1) TRINNENES SVÆRHEDSGRAD. De nemme trin øverst, de vanskelige nederst.
- 2) TRINNENES "FAMILIESKAB". Pilene viser hvilke trin der bygger på (og kan forøves med) hvilke trin
- 3) TRINNENES HASTIGHED og indbyrdes tempoforhold. Metronom-talangivelser gælder selvfølgelig også den tilsv. musik.

Såvel "bollernes" bredde som vandrette og lodrette placering må naturligvis kun betragtes som vejledende.

At "omdrejende trin" er sværere end "ligeudtrin" og at mange trin kan forøves med et tilsv. "GAMMELMANDSTRIN" (s.9) fremgår f.eks. ikke.

Dertil kommer, at det jo tildels er en skønsag at afgøre, hvilke trin, der er nemme og svære, samt hvilke tempi, der er de mest typiske.

Et specielt "parvis problem" finder man hos børn, der ikke lige fra skolealderens begyndelse har fået et selvfølgeligt forhold til at danse med det modsatte køn.

Dette problem kan man være heldig at løse med MIXER-DANSE* = SKIFTEDANSE, d.v.s. danse med "indbygget" partnerskift. Selvom børnene stiller op hver for sig (og vælger partner af samme køn), kommer de snart til at danse med en af modsat køn. Men så gør det ligesom ikke så meget: de føler sig ikke til grin over selv at have valgt, de har bare fulgt spillets regler, alle er i samme båd - og der skiftes hurtigt videre til den næste.

"MIXNINGEN" kan f.eks. foregå ved, at man rykker fremefter/bagud til "naboen" hver gang, man kommer til et bestemt sted i dansen, eller som afslutning på en KÆDE (s. 5), eller en meget brugbar forenkling af denne: Damer går rundt i en yderkreds ↻, og herrer går den modsatte vej rundt ↻ i en inderkreds. Den, man når frem til (og evt. "fanger" med en fremadrakt højre hånd) bliver den nye partner.

STIKORDSREGISTER.

Bemærk: "a" og "b" efter sidetallet angiver venstre og højre spalte.

Forkortelser, der er brugt i dansebeskrivelserne, se side 17b.

"STJERNE" * ved et danse-udtryk angiver, at det ikke er almindeligt, eller slet ikke bruges inden for dansk folkedans.

Almindelig fatning	4a	Halvkæde	5a	Polkatrin	11a	Tyrolertrin	7a
Appel	8a	Hopsabalancé	10b	Polonaise	14a	Udvendig fod	6a
Armkrog	4a	Hopsatrin	10b	Polskdans	12a	Uret, med, mod	3b
Avet om	7b	Hoptrin	8b	Promenadefatning	4a	Valsetrin	10a
Bageste fod	6a	Hurretrin	9b	Reeltrin	8b	Venstre om	3b
Balancé	10b	Hvilken fod?	6a	Rheinländertrin/polka	11b	Venstrehåndsfatning	4a
Balladedans	12a	Højre om	3b	Rokketrin	8a	Venstrehåndsmølle	4a
Canadisk svingfatning	15a	Højrehåndsfatning	4a	Ryggreb	4a	Venstretrin	6a + 7a
Chassétrin	11a	Højrehåndsmølle	4	Ryggkorsgreb	4a	V-fatning	4
Corner	4b + 5b	Højretrin	6a + 7a	Rækkedanse/opstilling	5a	Vippetrin	8a
Dansehieroglyffer	6b	I danseretningen	3b	Schottischtrin	11a	Vippetrin med mellemhop	8b
Danseretningen	3b	Inderste fod	6a	Sidetrin (gang/løb)	9a	W-fatning	4
Dobbeltkreds	4b	Indvendig fod	6a	Sidevendt korsgreb	4a	Wienervals	10a
Do si do, dos a dos	4a	Jumpetrin	8b	Skiftedans	15b	Yderste fod	6a
Enhåndsfatninger	4	Jysk polka	11a	Skiptrin	8b	Ærøtrin	8b
Enhåndsmølle	4	Krydsfatning	4	Skridt	6a		
Familievals	10a	Kvadrille	5b	Skubkæde	4a		
Fatninger	4	Kæde	5a	Skuulderfatning	4b		
FFF	3a	Kædedans	11b	Skøjtefatning	4a		
Folkevisetrin	11b	Langdans	12a	Solen, med, mod	3b		
Forgangennatstrin	8b	Livfatning	4	Springtrin	8a		
Forlæns korsgreb	4a	Løbetrin	8a	Stor kreds	4b		
Form i dans	5b	Marchfatning	4a	Svejtrit	8a		
Forreste fod	6a	Marchleg	14a	Svingtrin	9b		
Fransk reel	8b	Mazurkatrin	9a	Sømandsreel	8b		
Fremmed danser	4a + 5a	Med solen (medsols)	3b	Sønderhoning	12a		
Fronten	5a	Menuettrin	11b	Tohåndsfatninger	4		
Frontposition	7a	Mixer	15b	Tohåndsmølle	4		
Færøtrin	11b	Mod solen (modsols)	3b	Tommelgreb	4a		
Gadedrengeløb	8b	Modstående danser	5b	Tospring	11b		
Galoptrin	11a	Modtakt, modfase	7b	Totrin	8a		
Gammeldans	3a	Musik	17a	Traditionsdans	3a		
Gammelmandstrin	9b	Nærfatninger	4a	Trampedans	12a		
Gangtrin	8a	Omtrædningstrin	11a	Trippetrin	8a		
Glidetrin	9a	Opføring	5b	Trippevals	10a		
Glissadetrin	9a	Opstillinger	3b	Træde om	6a		
Gue venner fatning	4b	Parvis omdansning	7a + 15	Ture	5 + 17		
Gåsegang	4b	Pas de bas(que)	10b	Tyrolerhopsa og -vals	10b		

14 DANSKE FOLKEDANSE

MUSIKKEN

til de 14 danse + yderligere 4 numre er indspillet på LP-plade og kassettebånd af HEDEBO-spillemandene i DFS's (DANSKE FOLKEDANSERES SPILLEMANDSKREDS) regi.

På noder findes musikken bl.a. i arrangement for 2 violiner, klarinet og bas v/ Herluf Vad Thomsen i samlingen "358 danske folke-melodier" + supplement, udgivet af DFS.

I det foreliggende hefte er melodierne noteret, så den 8-takts-metriske opbygning tydeligt kan overskues.

Opadvendte nodehalse og tomme nodesystemer gør det nemt, efter behov, at indføje 2. stemme, transponeret udgave, basgang, klaversats eller lignende; praktisk også i forbindelse med undervisning i satsarbejde m.v.

Datidens traditionelle spillemandsinstrumenter var: Violin, fløjte, klarinet og bas, og uanset, om man holder sig til disse eller indlemmer de senere tilkomne: Klaver, harmonika eller guitar, bruges stort set de samme harmonier.

Forslag til sådanne er med becifringstegn tilføjet af udgiveren.

Becifringssystemet bruges her sådan:

Stort bogstav med evt. fortegnstilføjelse angiver DURTREKLING.
Eks.: C = C-dur; H = H-dur; B^b = B-dur; E^b = Es-dur; F[#] = Fis-dur.

Tilføjet "m" angiver MOLTREKLING. Eks.: Em = e-mol; F[#]m = fis-mol.

6 angiver "tilføjet stor sekst" (målt op fra akkordgrundtonen).
7 angiver "tilføjet lille septim" (- - - - -).

("7-eren" kan efter smag og behag bruges flere eller færre steder end de angivne. Overdreven brug er stilfremmed.)

Lille bogstav, anbragt under en skråstreg, angiver et forslag til hvilken bastone, der kan benyttes.

☞ foran et lille bogstav angiver, at den pågældende tone ikke skal spilles med (selvom den hører hjemme i den angivne treklang).

Becifringer i parentes angiver alternative harmoniseringsforslag.

Danske spillemand plejer at "forvarsle" dansens begyndelse ved at spille en akkord. Ønskes dansens tempo forvarslet, kan dette ske med et lille forspil bestående af melodien f.eks. 4 sidste takter.

DANSEBESKRIVELSERNE

er her forsøgt udformet med henblik på de mange, der, uden at have nærmere kendskab til eller erfaring med dansk folkedans, gerne vil prøve at sætte sig lidt ind i, hvad det "drejer sig om".

En del forslag til FORØVELSESFORMER er medtaget.

Til gengæld er ikke alt medtaget i beskrivelserne. Specielt er i TUR-dansene kun enkelte TURE foreslået (nemlig sådanne, der også kan bruges, når dansen forøves parvis i en stor kreds).

I denne forbindelse skal det anbefales, at man, så længe dansen er "ny", nøjes med at danse a-delen i STOR-KREDS-grundformen (= 1. TUR) i alle "dansevers", og først på et senere tidspunkt varierer med at tage forskellige TURE (= a-delen, danset på forskellige andre måder - som regel dog med de samme trin).

Følgende FORKORTELSER er anvendt:

OF: Overleveret Form.

PF: Parvis Forøvelsesform.
(Anbefales f.eks. ved indstudering af kvadrilledanse).

KF: Kædedanse-Forøvelsesform.
(Uden partner; anbefales ved den første indføring i, hvordan fodbevægelser og musik skal følges ad rytmisk).

1T, 2T, 3T, osv. = 1. TUR, 2. TUR, 3. TUR osv.

P1, P2, P3 og P4 = 1. par, 2. par, 3. par og 4. par.

Små bogstaver i parentes angiver hvilken fod, man skal begynde med.
(h) = højre, (v) = venstre, (u) = udvendig, (i) = indvendig fod (jvf s.6)

"DANSEHIEROGLYFFERNE" (jvf. s. 6) er her overvejende brugt kun til at vise, hvornår trinnene kommer i forhold til musikken.

Læg endvidere mærke til, at nogle danse slutter med en a-del. Det er angivet ved noderne med musikudtrykket "fine".

Tilbundsgående dansebeskrivelser (kun af OF) kan findes i FFF's forskellige "egnshefter". Her er f.eks. alle de TURE angivet, som man i vore dage ofte nøjes med at plukke ud af.

Ved hver dans er anført i hvilket FFF-hefte, den kan findes. Alle 14 dansebeskrivelser er i øvrigt, i ordret gengivelse, samlet i ét hefte, der medfølger HEDEBO-indspilningen.

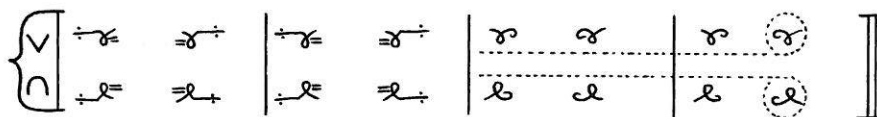
PER LILLE-LAVS' POLKA.

FFF-hefte: "Legestuen"

OF: Ren pardans; alm. parvis opstilling. KF: Kædedanse-forøvelsesform u/partner.
 TRIN: VIPPETRIN, LØBETRIN (drejende rundt på stedet) og POLKATRIN
 KF er nem og sjov, med forskellige muligheder i polkadelen. OF er også ret enkel.

HEDEBO-indspilningen: 4 vers på 1' 12".
 Skoleorkestretsats v/Herluf Vad Thomsen
 i WH's MUSICA-serie, Linie E, nr. 2.

♩ : 96 - 108

- a) OF: Parvis over for hinanden: Herre: Ryg mod midten, korslagte arme. 4 VIPPETRIN (v). Dreje 1/1 omgang om sig selv på 4 LØBETRIN (v). Dette gentages.
 Dame: Front mod midten, hænder i siden. 4 VIPPETRIN (h). Dreje 1/1 omgang om sig selv på 4 LØBETRIN (h).
 Uautentiske forslag: Tag alm. TOHANDSFATNING under vippetrinnene. I st. f. at dreje, kan herren løbe de 4 trin frem til næste dame, hvorved dansen bliver en "MIXER".
 KF: Med front mod midten danser alle damens trin (h), alm. håndfatning under vippetrinnene.

- b) OF: 8 POLKATRIN parvis rundt i salen.

KF: Valgmulighed mellem: 4 SIDEGANGSTRIN (h) + 4 (eller 2 + 2 + 2 + 2)
 8 SIDELØBSTRIN (h) + 8 (eller 4 + 4 + 4 + 4)
 1 RHEINLÄNDERTRIN (h) + 1 + 1 + 1 .
 8 forlæns GALOPTRIN (h) + 8 (eller bare CHASSÉTRIN).

Vil man ikke gå på tværs af den traditionelle rækkefølge for kredsbewægelser (Først mod venstre, derefter mod højre), må man i a-delen danse herretrin.

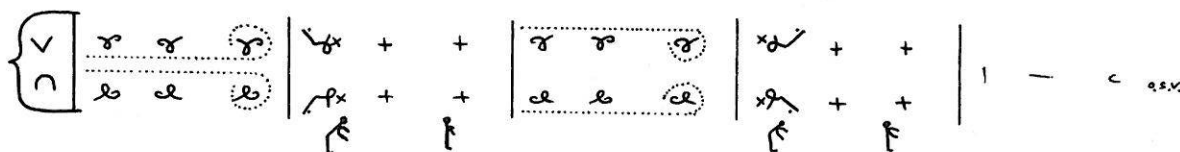

♩ : 54

D Herren: 1. "Kom hær te maj, 2. "Kom hær te maj c	G så før jâ daj å saj så maj, c	A rundt i om jâ må	D dajnsijn me maj?" kjyssa daj?"	Damen: "Se, hær e jâ, "Vist må du i,	G /e du får men tâ å kjyssa, nai fi de	A7 val- sa me jâ'- kje kajn	D maj." li."
--	--	--------------------------	--	--	--	-----------------------------------	--------------------

- a) OF: Parvis i marchopstilling: 4 små TYROLERVALSETRIN (u) I DANSERETNINGEN \Rightarrow . Vend enkeltvis $\frac{3}{2}$ og fortsæt med 4 TYROLERVALSETRIN MOD DANSERETNINGEN \Leftarrow
KF: Med almindelig håndfatning i en stor kreds danser alle damens trin (eller evt. herrens; jvf. bemærkningen nederst på modsatte side).
Ved a-musikkens gentagelse dances det samme én gang til.

D Herren: (D#°) 1. "Tak, jâ 2. "Å sji- ta	Em /g hæll- sar daj." py- ta vel?"	A7 /c# Damen: "Tak, jâ "Præv så, om	D hæll-sar daj." du får hæjl!"	Begge: (D7) "Tak ska du hâ, "Tak ska du hâ,	G (Em7) jâ e så glâ, jâ e så glâ,	A7 tak ska du tak ska du	D hâ!" hâ!"
--	--	--	--------------------------------------	---	---	--------------------------------	-------------------

- b) OF: Parvis overfor hinanden: Herre: Ryg mod midten. Dreje 1/1 omgang om sig selv \curvearrowright på 3 LØBETRIN (v). Hilse på partner. Dreje modsat vej rundt(h). I hilse.
Dame: Front mod midten. Dreje 1/1 omgang om sig selv \curvearrowleft på 3 LØBETRIN (h). Hilse på partner. Dreje modsat vej rundt(v). I hilse.
Derefter 4 VALSETRIN parvis, eller (uautentisk): 4 (GAMMELMANDS) VALSETRIN på stedet
eller (uautentisk): Herren løber m. 4 (GAMMELMANDS) TYROLERVALSETRIN frem til næste dame, hvorved dansen bliver en MIXER.

KF: Alle fortsætter i stor kreds med damens trin (eller evt. med herrens).

Ved b-musikkens gentagelse dances det samme én gang til.

Den bornholmske tekst efter H. M. P. Johansen, Svaneke.

SJIJNMYRA = sommerfugle-mose. DAJNSIJN = dansen. MEN = kun. HÆLLSAR = hilser. I = ej. FI = fy. JÅ'KJE KAJN = jeg ikke kan. SJITA PYTA = skidt, pyt (med det). HÆJL = held.

GAMLE NR. 12

Langeland
FFF-hefte: "Forsk. egne"

OF: 2-pars-kreds. PF: Parvis_forøvelsesform i stor kreds. KF: Kædedanseform u/partner.
TRIN: HURRE-, GANG- og CHASSÉ-TRIN.
KF er sød og nem. OF og PF har spillerum for skælmerier. Omhyggelig instruktion påkrævet.

HEDEBO-indspilningen: 4 vers på 2' 02".
Skoleork.sats v/Herluf Vad Thomsen
i WH's MUSICA-serie, Linie E: nr. 3.

♩ : 80 - 88

D
A D
A D (Hm)
Em/g e A
A7 D

a) 8 HURRETRIN (h) ↶ +8 ↷. TURforslag: Parvis: 2T: m ÉNHANDSFATNING (HØJRE/VENSTREHANDSMØLLE) 3T: m TOHANDSFATNING. 4T: m FORLÆNS KORSGREB. 5T = 1T.

(F#m) H7+f# A/e Hm/a C#m Hm7 E7) D A

D G F# Hm A D E7±e A
(A) E/g# D/g# A/e±a

b) 6 GANGTRIN, et 7. trin sidelæns, saml på "8" og hils. KF: De 6 GANGTRIN (h) forlæns mod midten, hvor alle træder til højre side og samler hilsende. ↓↓
PF og OF: På de 6 GANGTRIN (i) gås rundt om CORNER ↻, som "nedstirres" over højre skulder. Tilbage og med front mod partner udføres: "tilside - samle/hils"

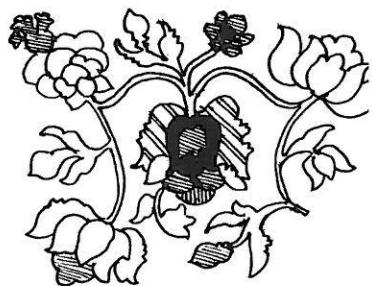
D A(a) Em A7 D

c) 3 CHASSETRIN (hvh, vvh, hvh) + 3 APPELLER (vvh). Ved gentagelsen af c-musikken: Fortsæt med 3 CHASSETRIN, men "stå afventende" i st. f. APPELLERNE.
KF: 3 CHASSETRIN baglæns bort fra midten, 3 APPELLER på stedet. Ved gentagelsen af c-musikken: Bevægelse forlæns mod højre i kredsen ↷.
PF og OF: KÆDE m ovennævnte trin: På 1. chassé: højre hånd til, og forbi partneren. På 2. chassé: venstre hånd til, og forbi danser nr. 2. På 3. chassé: højre hånd til nr. 3 (i OF = partner), og uden endnu at slippe nr. 2: tre APPELLER i "chassé-rytmen". Ved gentagelsen af c-musikken fortsætter kæden med igen 3 CHASSETRIN: 1: m. højre hånd forbi nr. 3, 2: m. venstre hånd forbi nr. 4, 3: højre hånd til, men ikke forbi nr. 5 (i OF = partner). I st. f. APPEL: STÅ I RØD OG HILS.

TREKANTET SVEJTRIT,
Østjylland.
FFF-hefte: "Forsk.egne".

OF: 3-pars-kreds. PF: Parvis forøvelsesform i stor kreds. KF: Kædedanseform u/partner.
TRIN: GANGTRIN er nok i begyndelsen. Senere udbygges med HURRETRIN og SVEJTRIT.
KF er meget nem. Kan gradvis kompliceres via PF til OF.

HEDEBO-indspilningen: 4 vers på 2' 08".

♩ : 90 - 108

Musical notation for the first system, including a treble clef, key signature of one sharp (F#), and a 3/8 time signature. The melody is written on a single staff. Below the staff, the chord progression is indicated: D, /f# (with a vertical bar), E/g, /e g, A7 (with a vertical bar), A, D, and D. The piece concludes with a first ending and a second ending marked 'fine'.

a) 8 GANGTRIN (v) ↪ +8 ↪. TURforslag: m. 16 HURRETRIN: 2T: SVING parvis. 3T: DOBBELTKREDS. 4T: KREDS m. LIVFATNING.

Musical notation for the second system, including a treble clef, key signature of two sharps (F# and C#), and a 3/8 time signature. The melody is written on a single staff. Below the staff, the chord progression is indicated: A, A/C# (with a vertical bar), E, A, A/C# (with a vertical bar), D, E7 (with a vertical bar), and A. The piece concludes with a first ending and a second ending marked 'h'.

b) 6 GANGTRIN (v). På "7" sættes v lidt til venstre side; på "8" samler h og man hilser.
KF: Nærmest på stedet. OF og PF: Gå i alm. KÆDE frem til, og hils på danser nr. 4 (i OF = partneren).

Musical notation for the third system, including a treble clef, key signature of one sharp (F#), and a 3/8 time signature. The melody is written on a single staff. Below the staff, the chord progression is indicated: D, C# (with a vertical bar), /f# (with a vertical bar), /a (with a vertical bar), G, D/a, A7 (with a vertical bar), A, D, and D. The piece concludes with a first ending and a second ending.

b, fortsat) KF og PF: Alle drejer på stedet rundt om sig selv ↻ (8 GANGTRIN), i PF slutes m. front mod "danser nr. 4".
OF: Alle danser 8 SVEJTRIT parvis rundt med "danser nr. 4"; almindelig fatning.
Ved b-musikkens gentagelse repeteres fra b). I OF og PF begynder kæden med højre hånd til "danser nr. 4" = ny nr. 1.

HAMBORG SEKSTUR.

Nord- og Østjylland.
FFF-hefte: "Randers" og "Forsk egne".

OF: Parvis i stor kreds.

TRIN: GANG- og POLKATRIN. "Randers-versionen" har tillige SIDELØBSTRIN.
En meget yndet dans. Tempoet er kvikt og dansens form er letfattelig.

HEDEBO-indspilningen: 3 vers på 2' 31".

♩ : 112 - 120

D
eller - c - c

A

D

(Hm A Em A) D

a) 16 halvvejs løbende GANGTRIN (v) ↷ + 16 ↶. "Randers-versionen" har 16 SIDELØBSTRIN ↷ + 16 ↶. Her er første trin i retning mod højre med APPEL (h).

A

E (Hm E) A

E (Hm/a E) A

b) KÆDE med 32 GANGTRIN (som regel) frem til danser nr. 15 (kan afhænge lidt af pladsforholdene; stands i alle tilf. ved et ulige nr. = én, der skal have højre hånd).

D

A D

A (Em/a A) D

c) 16 POLKATRIN parvis rundt i salen.

DEN RØDE LUE og ANN KATRINN STØKK.

Salling Viborg
FFF-hefte: "Salling". (ikke i FFF-hefte)

Begge OF: Parvis i stor kreds.
TRIN: LØBE-, HOP- og HOPSA-TRIN.
Festlige, kondikrævende danse.

HEDEBO-indspilningen: 4 vers på 2' 29".

♩ : 80 - 84

- a) 16 LØBETRIN (v) ↶ + 16 ↷. I én version af DEN RØDE LUE bliver alle herrer stående (tæt sammen m. front mod midten) mens kun damerne løber i kreds, rundt og tilbage til egen plads. I næste vers "står" damerne, mens herrerne løber; og så fremdeles på skift.

- b) KÆDE med 16 HOPTRIN. DEN RØDE LUE: Frem til danser nr. 7 (evt. lidt længere).
ANN KATRINN': Frem til danser nr. 4, men N.B.: I st. f. at give hånd, giver man ARMKROG til alle fire, man møder og løber 1/1 gang rundt om dem (4 HOPTRIN til hver).

- c) DEN RØDE LUE: 16 HOPSATRIN parvis med den, man nåede frem til i kæden. ANN KATRINN' har TYROLERHOPSA. Som forøvelse foreslås: 16 GAMMELMANDS TYROLER HOPSATRIN.

FAMILIE SEKSTUR.

Præstø (Lestrup).
FFF-hefte: "Præstø".

OF: Parvis i stor kreds.
TRIN: HURRETRIN (både i kreds og parvis) og GANGTRIN.
En enkel og meget yndet dans.

HEDEBO-indspilningen: 4 vers på 1' 58".

♩ : 104 - 112

Musical notation for the first system, showing a melody line and a guitar chord progression. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 6/8. The melody consists of eighth and quarter notes. The chord progression is: D, A7, D, E_m³, D_{F#}, G, A7, D.

a) 16 HURRETRIN (h)↻. Danses første gang i STOR KREDS; alle de efterfølgende gange SVINGER man parvis med den, man møder efter kæden. Alm. dansefatning.

Musical notation for the second system, showing a melody line and a guitar chord progression. The key signature is two sharps (F# and C#) and the time signature is 4/4. The melody consists of quarter and eighth notes. The chord progression is: E, A_{C#}, D, H_m (H₂⁺), E, A_{C#}, E₇^h, A, H_m^a (D), E, A.

b) 4 GANGTRIN (h) frem mod midten (hils!), 4 GANGTRIN baglæns, 4 frem (hils) og 4 baglæns. (Det er her, man synger: "Og 1 og 2 og 3 og 4 og så til bav's igen")

Musical notation for the third system, showing a melody line and a guitar chord progression. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The melody consists of quarter and eighth notes. The chord progression is: D, F#, A₇^e / a, D, A₇^e / a (C), D_{F#} / a (D₇^a), G, D_a, A, D.

c) KÆDE med 16 GANGTRIN til danser nr 7.

SEKSTUR TO,
Vendsyssel.
FFF-hefte: "Vends/Læsø".

OF: 4 par i KVADRILLE. PF: Parvis forøvelsesform i stor kreds.
TRIN: GANG- og HURRE-TRIN. (+ evt. trinøvelsesforslag, se under a)
Nem; karakteristisk ved zigzag-gang ud og ind mellem stående dansere.

HEDEBO-indspilningen: 4 vers på 3' 08".

♩ : 104

D A C# D D A (Em⁷) A D

a) 16 GANGTRIN (v) + 16 . TURforslag (uautentisk): Trinøvelser: 2T: 8+8 SIDEGANGSTRIN. 3T: 16+16 SIDELØBSTRIN. 4T: 16+16 HURRETRIN.

A C# E/h A A (A G# F#m A/e) E D E A

b) Alle damer går m 16 GANGTRIN i zigzag ud og ind mellem de stående herrer: Foran partner, bagom herre nr. 2, forom nr. 3, bagom nr. 4 og slutter med at stille sig på højre side af herre nr. 5 (i OF = partneren). Beregn 4 GANGTRIN til hver "passage". I OF danner zigzagruten i kvadrillen nærmest en oval . Ved b-musikkens gentagelse går alle herrer samme zigzagroute: Bagom CORNER, forom næste dame, så bagom og endelig: forom egen dame og ind på plads. (Evt spejlv. rute!)

E (Hm) A E A/C# E A E A

c) SVING parvis med 16 HURRETRIN (alm. fatning).

udføres nærmest:

JYDSK KONTRA, Bornholm (Tretur). FFF-hefte: "Bornholm".	OF: 4 par i KVADRILLE. PF: Parvis forøvelsesform i stor kreds. TRIN: GANGTRIN og SIDELØBSTRIN. Hverken indviklet eller anstrengende. Karakteristisk er håndfladeberøringerne i kæden.	HEDEBO-indspilningen: 4 vers på 2' 17".
---	---	---

♩ : 84

Chord diagrams for the first system:

G	D7	G	Am	E7	Am	D7	G	1/2	D7	G
		(Em /a)	(Am7/c)		(Am7/c)	(/a)		(Em)	(Am7/c D7)	

a) 8 GANGTRIN (v) ~ +8 ~; W-FATNING. TURforslag: 2T: Parvis m ÉNHANDSFATNING (først HØJRE-, så VENSTREHANDSMØLLE). 3T: Parv. m TOHANDSFATN. 3T: Alle GÅSEGANG.

Chord diagrams for the second system:

G	C	G	1/2	Am7/c	/a	D7	G
(G7/c)	(Am7/c)	(G7/d)	(/g)		(Am7/c)	(/a)	

b) Parvis, m FORLÆNS KORSGREB: 4 SIDELØBSTRIN "hen" og 4 tilbage på plads. PF: "hen" udføres (efter pladsforhold) "mod midten" eller "frem I DANSERETNINGEN". OF: P1 og P2 sideløber hen på hinandens plads. Hvor de mødes bryder P1 igennem P2 (der slipper KORSGREBET og åbner). På tilbagevejen er det P2, der bryder igennem. Ved b-musikkens gentagelse udføres det samme én gang til; i OF dog nu kun af P3 og P4. På "hen"-vejen er det P3, der bryder igennem, på tilbagevejen P4.

Chord diagrams for the third system:

G	C	Am7/c	D	D7	G	D7	G
(G7/h /g)		(/a)		(Am7/c /a)	(G7/h Em)	(Am7 D7)	

c) KÆDE med 16 GANGTRIN til danser nr. 9 (i OF = ens "faste" partner, som man møder hjemme på egen plads efter 1/1 omgang rundt i kredsen.)

N.B.: I stedet for at give alm. håndtryk til dem, man møder i kæden, lægges opadstrakte håndflader let mod hinanden. Undgå at klaske hænderne sammen.

♩ : 96 - 112

G /a D/a /a /a /f# G (6° 6) D G

a) 16 GANGTRIN (v) ↻ (= 1/1 omgang rundt i OF). TURforslag: Gåsegang m. klap: 2T: Damer. 3T: Herrer. 4T: Alle.

A /c# D A D /f# A D Em/g A7 D

b) PF: 1 CHASSÉ (u) fremmod midten. Drej ½ omgang ↻ på 2 GANGTRIN. 2 GANGTRIN forlæns bort fra midten. Drej ind på plads (Herrer ↻, damer ↻) m. 2 GANGTRIN.
OF: P1 + P2: Trin og bevægelse som netop beskrevet. På de 2 første GANGTRIN tager hver danser HØJRE ARMKROG med MODSTÆNDE DANSER og går ½ gang rundt om denne ↻.
Ved b-musikkens gentagelse udføres det samme én gang til; i OF dog nu kun af P3 og P4.

G D G (Em G/h) C G D (Am D) G /h C D7 (Am) G

c) KÆDE med 16 GANGTRIN (start med et APPEL) til danser nr. 9 (i OF = ens "faste" partner, som man møder på egen plads efter 1/1 omgang rundt i kredsen).
I OF slutter dansen med, at de sidste 8 takter musik gentages, hvortil der danses SVEJTRIT "ud i salen".

CYLINDER-KONTRA.

Møn
FFF-hefte: "Møn".

OF: 4 par i KVADRILLE. PF: Parvis forøvelsesform i stor kreds.

TRIN: HURRE-, CHASSE- og GANGTRIN.

Der er vitalitet og tempo over denne dans, specielt i den roterende "cylinder".

HEDEBO-indspilningen: 4 vers på 3' 15".

J : 80 - 104

- a) 16 HURRETRIN (i PF = 1/1 omgang rundt).

TURforslag: T2: SVING partner.
T3: HØJREHÅNDS DAMEMØLLE
T4: HØJREHÅNDS HERREMØLLE
T5: SVING partner.

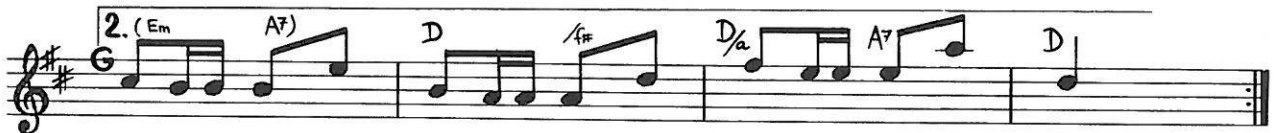
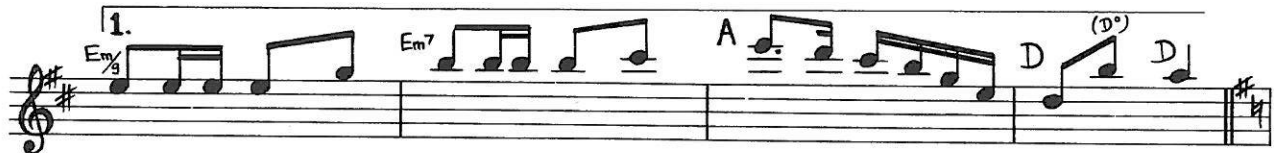

- b) 4 CHASSETRIN "hen" + 4 CHASSE tilbage.

PF: Alle mod midten og baglæns tilbage.
OF: P1 + P2 bytter plads med HALVKÆDE og
og vender tilbage m HALVKÆDE (forlæns)

N.B.: I denne dans giver man ikke
hånd til dem, man møder i HALVKÆDEN.

Ved gentagelsen af b-musikken udføres det
samme én gang til, i OF dog nu kun af P3 + P4.

- c) 16 HURRETRIN i "cylinder" d.v.s.
DOBBELTKREDS, damernes arme øverst.
(i OF kan man nå 2 omgange rundt).

- d) KÆDE med 16 GANGTRIN til danser nr. 5
(i OF = den "faste" partner, som man
møder på modstående plads) med hvem
man tager HØJRE ARMKROG og går 1/1
omgang rundt på stedet.

Læg i OF mærke til, at alle, for
hvert dansevers, skifter mellem
oprindelig og modstående plads.

KONTRA MED MØLLE.

Vejleegnen
FFF-hefte: "Vejle".

OF: 4 par i KVADRILLE.
TRIN: HURRE-, GANG- og CHASSE-TRIN.
Festlig og afvekslende; ikke svær, men kræver god instruktion.

HEDEBO-indspilningen: 4 vers på 4' 07".

♩ : 112

a) 16 HURRETRIN (h) = 1/1 omgang rundt. TURforslag: 2T: TOHANDS DAMEMØLLE. 3T: TOHANDS HERREMØLLE. 4T: = 1T. 5T: SVING partner.

b) P1+P2: SVING partner m. 8 HURRETRIN. Byt derpå plads med HALVKÆDE, 8 GANGTRIN. Alt imens forholder P3+P4 sig afventende. Ved b-musikkens gentagelse udføres det samme én gang til, nu af P3+P4, mens P1+P2 forholder sig afventende.

c) Alle står nu på "fremmed plads". Alle svinger den her stående CORNER m. 8 HURRETRIN (Brug de sidste par trin til at komme tilbage på "fremmed plads" i god tid). Derefter bytter P1+P2 tilbage til deres oprindelige plads med HALVKÆDE, 8 GANGTRIN. Ved gentagelsen af c-musikken SVINGER alle den, de nu har stående som CORNER m. 8 HURRETRIN. Derefter går P3+P4 "hjem" via HALVKÆDE, 8 GANGTRIN.

d) Alle 4 herrer danner nu en VENSTREHANDS MØLLE, og går i denne 1/1 omgang rundt \odot med 4 CHASSETRIN. Uden at standse og uden at slippe møllefatningen, lægger hver herre nu højre arm om livet på sin dame og tager hende med, endnu 1/1 omgang rundt med møllen. Hertil bruger alle nu 4 CHASSETRIN.

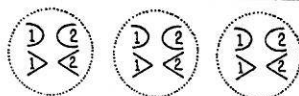
e) KÆDE med 16 GANGTRIN til danser nr. 9 = partneren, som man møder hjemme på egen plads efter 1/1 omgang rundt i kredsen.

HANS RASMUSSENS VALS.

Nordfyn.
FFF-hefte: "Fyn".

RÆKKEDANS (Se side 5). OPSTILLING:
TRIN: VALSETRIN.
En "kigge på hinanden"-dans.

FRONTEN

osv. \frown = dame
 \wedge = herre

HEDEBO-indspilningen: 4 vers på 3' 23".

♩ : 60

- a) Inden for hver 2-parskreds: 8 VALSETRIN på stedet m. front mod CORNER (der i denne dans er af samme køn som én selv); derpå 8 VALSETRIN med front mod partneren. OF fordrer minimal kropsbevægelse, m. armene langs siden. Til forøvelsesbrug foreslås GAMMELMANDS VALSETRIN på stedet (knap så udmattende for den utrænede).

- b) Hver 2-parskreds danser nu i KÆDE med 8 TYROLERVALSETRIN. (N.B.: KÆDEN går den "forkerte vej" rundt for 1-er-parrene: damer \curvearrowright , herrer \curvearrowleft). Man giver højre hånd til partneren, bytter med denne over i modsat række, giver her venstre hånd til CORNER, fortsætter med højre hånd til partneren, med hvem man bytter hjem til egen række igen (på CORNERS plads) og uden at slippe håndfatningen hilser man nu på partneren. Ved b-musikkens gentagelse gennemdances samme U-formede rute, nu blot i modsat retning (nu har 2-erne "forkert vej" i kæden), tilbage på oprindelig plads.

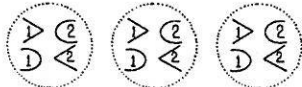
- c) Hvert par tager nu alm. dansefatning og danser (stadig inden for egen 2-parskreds) 2½ omgang rundt om "modparret" \curvearrowright , slutter på modparrets plads og stiller sig her med ryggen til modparret. Alle står nu over for et nyt par, der bliver modpar i næste "dansevers" ("rækkeendepar" venter på vers 5). Bevægelsen rundt om modparret foregår i OF med parvis omdansning med 16 VALSETRIN.

SEKSTUR PÅ RÆKKE.

Vejle.
FFF-hefte: "Vejle".

RÆKKEDANS (Se side 5). OPSTILLING:
TRIN: GANGTRIN og SVEJTRIT.
En af de mest yndede rækkedanse.

FRONTEN

osv.

∩ = dame
∧ = herre

HEDEBO-indspilningen: 4 vers på 2' 13".

♩ : 108

A	/e	/a	/c#	E	A	E7	A	/e	/c#	(C#m)	F#m	Hm)	E7	A

a) Hver (netop etableret) 2-parskreds går kredsen 2 omgange rundt med 16 GANGTRIN.

E	/a	A/c#	/a	E	/g#	A	/c#	E	/a	A/c#	/a	E	E7	A
										(C#m)	F(m)7	Hm7	E7)	

b) Hver 2-parskreds går nu i KÆDE; atter 2 omgange rundt med 16 GANGTRIN.

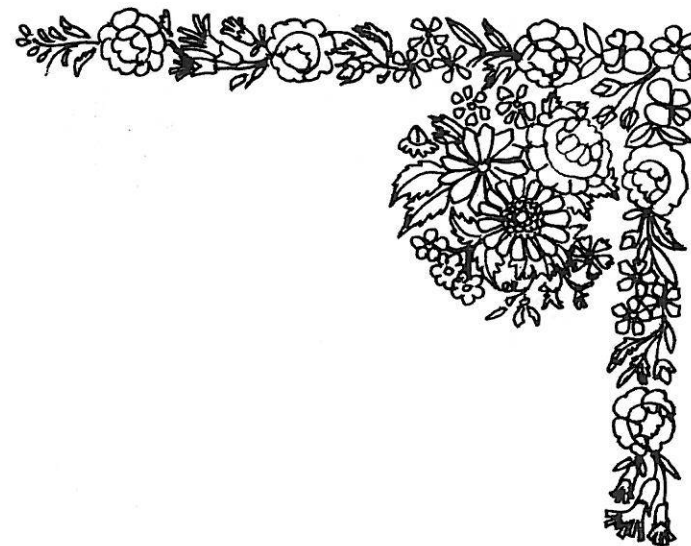
D	/f#	A	/c#	E	/a	A/c#	/a	D	/f#	A	/c#	E7	E7)	A
c	c	c	c			(A7)		D	Hm	C#m	F#m	Hm	E7)	

c) Hvert par tager nu alm. dansefatning og danser (stadig inden for egen 2-parskreds) 1½ omgang rundt om "modparret" , slutter på modparrets plads og stiller sig her med ryggen til modparret. Alle står nu over for et nyt par, der bliver modpar i næste "dansevers" ("rækkeendepar" venter ét vers, jvf. s.5). Bevægelsen 2½ gang rundt om modparret foregår i OF med parvis omdansning med 16 SVEJTRIT. Forøvelsesforslag: Parvis "spadseretur" rundt m. 8 GLISSADETRIN.

OVERSIGT OVER DANSENE - ALFABETISK OG SYSTEMATISK.

Oversigt over heftets øvrige indhold: side 2.
Stikordsregister: midt i heftet, side 16.

ANN KATRINN STYKK.....	side 23
CYLINDER-KONTRA.....	side 28
DEN RØDE LUE.....	side 23
FAMILIE SEKSTUR.....	side 24
GAMLE NR. 12.....	side 20
HAMBORG SEKSTUR.....	side 22
HANS RASMUSSENS VALS...	side 30
JYDSK KONTRA.....	side 26
KONTRA MED MØLLE.....	side 29
MOLBO-SEKSTUR.....	side 27
PER LILLE-LAVS' POLKA..	side 18
SEKSTUR PÅ RÆKKE.....	side 31
SEKSTUR TO.....	side 25
SJIJNMYRA-VALSEN.....	side 19
TREKANTET SVEJTRIT.....	side 21

KF og PF: FORØVELSESFORMER:		OF: OVERLEVERET FORM:	DANSENS NAVN:	SIDE:	"NOGET AT HUSKE DANSEN PÅ":
Danse, der kan udføres parvis i en stor kreds, her kaldet "PF" = Parvis Forøvelsesform.	Danse, der kan udføres i kreds uden partner, her kaldet "KF" = Kædedanse-Forøv.form.	Pardanse	PER LILLE-LAVS' POLKA	18	Vippetrin, dreje.
			SJIJNMYRA-VALSEN	19	Dreje og hilse.
		2-pars-dans	GAMLE NR. 12	20	Nedstirre corner. Chassékæde.
		3-pars-dans	TREKANTET SVEJTRIT	21	Kæden afbrydes af omdansning.
		Parvis i stor kreds	HAMBORG SEKSTUR	22	Sideløb, kæde, polka.
			DEN RØDE LUE (Ann K.)	23	Kæden m. hoptrin (evt. armkrog).
			FAMILIE SEKSTUR	24	Mod midten og "tilbav's igen".
		Kvadrilledanse	SEKSTUR TO	25	Zigzagge om nogle, der står.
			JYDSK KONTRA	26	Håndfladeberøring i kæden.
			MOLBO SEKSTUR	27	Med gåsegangs-ture.
	CYLINDER-KONTRA		28	Roterende cylinder.	
		KONTRA MED MØLLE	29	Skiftende corner, 4-pars-mølle.	
	Rækkedanse	HANS RASMUSSENS VALS	30	Vals på stedet og kig.	
		SEKSTUR PÅ RÆKKER	31	Gang og kæde i små kredse.	